

EX LIBRIS

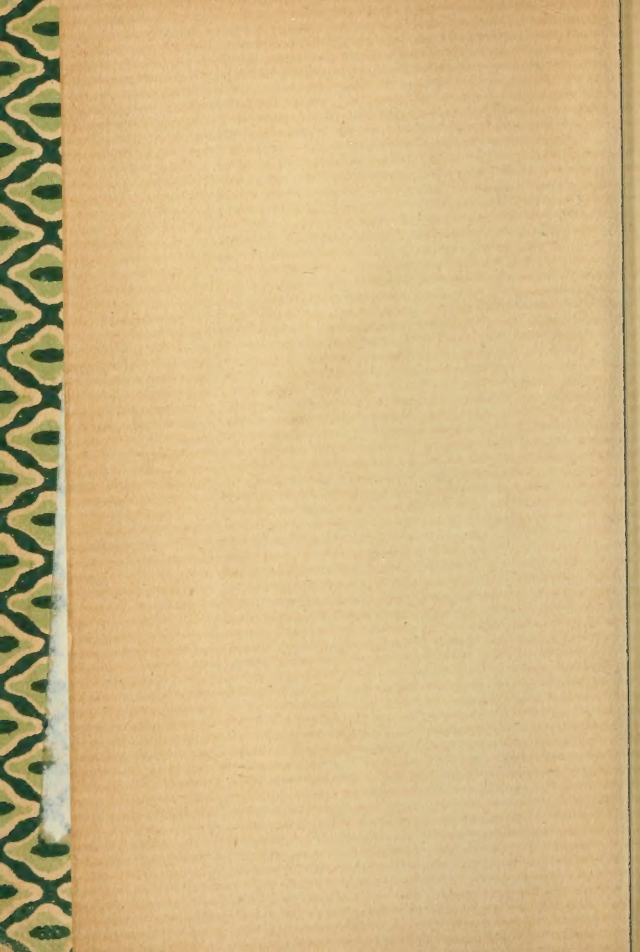

NORMA UND ALFRED WEISZ

HA

FARSANG

SZÍN MŰ HÁROM FELVONÁSEBAN

IRTA

MOLNÁR FERENC

★

Nyolczadik kiadás

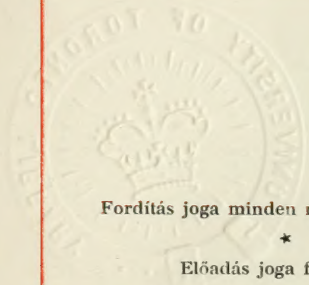

BUDAPEST, 1917

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irod. intézet és könyvnyomda

KIADÁSA

Fordítás joga minden nyelven fentartva.

★

Előadás joga fentartva.

★

*Copyright 1916 by F. Bárd & Brother,
Vienna, Budapest.*

LaEur
M7276 fars

610095

4.7.55

Franklin-Társulat nyomdája.

SZEMÉLYEK :

OROSZY SÁNDOR	<i>Fenyvesi Emil</i>
KAMILLA, A PELESÉGE	<i>Fedák Sári</i>
ŐZ MÁTYÁS	<i>Szerémy Zoltán</i>
LISZKA, A HUGA	<i>P. Gazsi Mariska</i>
MIKLÓS	<i>Tanay Frigyes</i>
RUDOLF	<i>Kertész Dezső</i>
EDMOND	<i>Kemenes Lajos</i>
KAPITÁNY	<i>Bárdi Ödön</i>
FŐBIZTOS	<i>Balassa Jenő</i>
RENDŐRTITKÁR	<i>Kardoss Géza</i>
TITKOSRENDŐR	<i>Győző Lajos</i>
ELSŐ RUHATÁROSNŐ	<i>Kende Paula</i>
MÁSODIK RUHATÁROSNŐ	<i>V. Kész Rózi</i>
HARMADIK RUHATÁROSNŐ	<i>Kürthy Sári</i>
PINCÉR	<i>Párlos Gusztáv</i>
PORTÁS	<i>Szalay Károly</i>

TÖRTÉNIK PESTEN, A MULT SZÁZADBAN, AZ
ÖTVENES ÉVEK VÉGÉN.

*

*Először adták a budapesti Vigszínházban
1916 október 28-ikán.*

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

ELSŐ FELVONÁS.

ELSŐ FELVONÁS.

Egy nagy bálterem valamelyik oldalsó zuga. Két hosszú bársonypad. Nyílás jobbról, ezen túl van a bálterem.

Mikor a függöny felgördül, a háttérben áll Miklós és Edmond. Jobbra kinéznek a bálterembe a nyíláson át. A nyílásban látszik néhány frakkos úrnak és báliruhás hölgynek a háta. Ezek ott szoronganak és szintén a bálterembe néznek. Messziről tompán és fojtottan himnuszszerű zene szól. Ezt hallani néhány pillanatig, aztán messziről éljenzés hallatszik, amely lassan elcsöndesedik. Ugyanekkor a nyílásban állott emberek is eltűnnek, lassan elmennek a bálterem felé. Igen halk zene messziről. A színpadon még mindig némaság. Aztán, kis szünet után:

FARSANG.

EDMOND.

A főhercegnő igen méltóságteljes.

MIKLÓS
nem szól.

EDMOND.

Fenkölt, büszke arc.

MIKLÓS.

Igen.

Szünet.

EDMOND.

Szép, ahogy az égő gyertyákat
viszik előtte.

MIKLÓS.

Szép.

EDMOND
egyre kifelé nézve.

Milyen fényes kísérettel jött.

MIKLÓS
nem szól.

ELSŐ FELVONÁS.

EDMOND.

Most az egész közönség az emelvény felé megy. Üres a terem.

MIKLÓS.

Hogy szaladnak!

Szünet.

EDMOND.

Egy magányos hölgy jön erre felé, sietve, végig az üres termen. *Szünet.*
Ha nem csalódom, Oroszyné.

MIKLÓS.

Ő az.

EDMOND.

Én szököm előle. *Mozdul.* Jössz?

MIKLÓS.

Igen.

EDMOND.

Nem szeretem.

MIKLÓS.

Miért?

FARSANG.

EDMOND.

Szép, de ostoba.

MIKLÓS.

Szép.

EDMOND.

Oh, én udvariatlan! Bocsáss meg ezért a sottise-ért. Mindig elfelejtem, hogy te . . .

MIKLÓS.

Ne törődj velem, Edmond. *Néz kifelé.*

EDMOND

balra indul.

Én megyek előle. Érts meg; nem azért, mert a szellemi tulajdonságait keveslem, hanem, mert olyan veszedelmesen szép.

MIKLÓS

álmodozva

Szép.

ELSŐ FELVONÁS.

EDMOND.

Gyere. Nem szeretem, hogy betege
vagy ennek a reménytelen ábrándnak.
Borzasztó ez . . . már két esztendeje!
Megfogja a karját.

MIKLÓS.

Jó . . . vigyél el . . . mert ha magam
maradok, megvárom.

EDMOND

karonfogva elviszi balra Kimennek.
Szünet.

*A színpad üres. Messze halk, lágy
zene szól.*

KAMILLA

*lihegve, szaladva jön jobbról a függöny-
nyíláson át a bálteremből. Táncolt.
Ragyogó báliruhában van. A társony-
padra veti magát. Legyezi magát, fel
van hevülve. Figyel kifelé, mosollyal az
arcán.*

Szünet.

FARSANG.

RUDOLF

*szaladva érkezik jobbról, a nyíláson át,
lihegve megáll.*

De elszaladt. Alig érem utól.

KAMILLA.

Nem mondtam, hogy szaladjon ön
utánam.

RUDOLF.

Kell azt mondani?

KAMILLA.

Pihenni akarok egy kicsit.

RUDOLF.

Egyedül akar maradni?

KAMILLA.

Most már hiába akarok.

RUDOLF.

Kérem, ha parancsolja, én tiszte-
lettel távozom.

KAMILLA.

Nem parancsolom. Ha ön elmegy, jön más. Mindjárt itt lesznek. Minden mozdulatomat tizen is figyelik.

RUDOLF.

Álljak őrt itt a kárpitnál?

KAMILLA.

Itt legalább egy kis nyugalom van. Nem szeretem azt a nagy sokaságot ott künn. Most mind a főhercegnőhöz rohannak, ezer ember tolakodik ott, letépi egymás ruháját.

RUDOLF.

Most mutatják be az arisztokrata-hölgyeket a fenséges asszonynak.

KAMILLA.

És a többi delnő ott áll körülöttük és a száját tátja. Megvetem ezt az egész jelenetet. Itt majd megvárom, amíg vége lesz. Én táncolni jöttem

FARSANG.

ide, nem pukkedlizni. *Bosszusan.* És éppen olyan ábrándosan lejtettünk, olyan szépen szállottunk, mikor megzavartak.

RUDOLF.

Muszáj volt, mert kezdődött a bevonulás.

KAMILLA.

Bánom is én. Én repültem és megállítottak.

RUDOLF.

Meg volt elégedve a táncosával?

KAMILLA.

Imádok táncolni.

RUDOLF.

Mint táncos, kérek egy kis elismerést.

KAMILLA.

El is felejtettem, hogy önnel táncoltam.

Jobbról jön a kapitány.

ELSŐ FELVONÁS.

KAPITÁNY.

Félrevonulás?

KAMILLA.

Látja, hogy nem sikerül.

KAPITÁNY.

Menjünk?

RUDOLF.

Őnagysága nem akar résztvenni a tömegjelenetekben.

KAPITÁNY.

Már mindenütt kerestem.

KAMILLA.

Mindenki engem keres. Miért nem hagynak békén?

KAPITÁNY.

Mert szép. Mert gyönyörű, mint egy bájkép.

KAMILLA.

Köszönöm. Tudom.

FARSANG.

KAPITÁNY.

Számomra delej. Büverövel vonz.

RUDOLF.

Őnagysága bosszankodik, mert megzavarták a táncban.

KAPITÁNY.

Igaza van. Isteni volt, mikor táncolt.

RUDOLF.

De jó táncosa is volt

KAPITÁNY.

Gyönyörű volt. Te úgy táncoltál, mint a medve Kreuzbergnél.

KAMILLA

fölkel.

Sokáig tart még ez a ceremónia?

KAPITÁNY.

Most vonultak a főhercegnő elé a mágnáshölgyek. Ilyen csillogás és

ELSŐ FELVONÁS.

ragyogás, és ragyogás és csillogás régen nem volt Pesten. És micsoda kísérettel jöttek ő fenségeik!

RUDOLF

mozdul, a jobboldali nyílás felé, ágaszkodik.

KAPITÁNY.

Hiába nézed. Most már nem is látni. Úgy körülvették a főkormányzóság urai, meg a méltóságos asszonyok. És olyan neveletlen a publikum. Mindenki egészen a közelébe megy, odaáll. Ott lökdösik egymást előtte.

KAMILLA.

Hát kell nekem ezt látnom?

KAPITÁNY.

Jól teszi, hogy nincs ott.

KAMILLA.

Nekem ez mind nem kell. Nekem a

FARSANG.

bál kell. Nekem megzavarta a táncomat.

KAPITÁNY.

Nem akarja, hogy bemutassák a fenségnek?

KAMILLA.

Nem.

KAPITÁNY.

Nem szereti az ilyet?

KAMILLA.

De . . . nagyon is. Csakhogy nekem nem kell az udvari élet . . . két percre. Több időre meg . . . elérhetetlen. Ami elérhetetlen, az nekem nem kell.

KAPITÁNY.

Preventiv filozófia.

KAMILLA.

Micsoda?

KAPITÁNY.

Filozófia.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

Nekem az se kell. Azt én nem értem. Én csak nem akarok olyat megkívánni, ami úgy se lehet az enyém. Sajnálom azokat, akik ott állnak és egy morzsaért tátják a szájukat. Én azt a férfit is megvetem, akinek én nem tetszem.

KAPITÁNY.

Az meg is érdemli.

RUDOLF.

Ha ez így van, akkor engem imádnia kell.

KAMILLA

Rudolfhoz.

Ön híres okos ember, de én mindig unom önt, mikor a száját kinyitja.

Miklós és Őz jobbról belép.

Őz.

Mondtam, hogy itt lesznek.

FARSANG.

MIKLÓS.

Mi ez? Külön kis bál?

KAMILLA.

Ön is megtalált?

MIKLÓS.

Nem kerestem

KAMILLA.

Végre valaki, aki nem keresett.

MIKLÓS.

Mátyással kerestük a Liszkát. De aztán lemondtunk róla, mert már ott áll a tenger közepén.

Őz.

Ilyen ügyes asszony nincs több a világon, mint az én Liszka hugom. Mikor a főhercegnő a menettel bejött, ő leghátul volt. Egy perc alatt már benne volt a tömeg közepében, most már ott áll az elején, a legelején, leg-

belül, a pódium mellett. Az első sorban.

KAMILLA.

Ő is tátja a száját. Miért engedi?

Őz.

Önálló asszony. Özvegy asszony. És különben pedig . . . nem lehet azt visszatartani. Nincs az a küzdelem, amitől visszariadna, csak egy eleven udvarhölgyet láthasson. Egy tábornokot tiport le.

KAPITÁNY.

Őnagysága unja az egész dolgot.

RUDOLF.

Jól teszi.

MIKLÓS

halkan.

Rosszkedvű?

KAMILLA.

Az uram hol van?

Őz.

A politikusok közt áll.

MIKLÓS
halkabban.

Roszkedvű?

KAMILLA.

Haragszom, mert nem hagynak
mulatni.

Őz.

Nem tart sokáig. Mindjárt elmen-
nek. A fenséges asszony sose szokott
sokáig maradni.

KAMILLA.

Minden percért kár.

MIKLÓS.

Nagyon el van kényeztetve.

KAMILLA.

Minek jönnek ide csillogni? Itt

irígyeltetik magukat. Minek izgatják a polgárokat?

RUDOLF.

Igaza van.

KAMILLA.

Ön legalább mindig helyesel nekem. *Az egész társaságot otthagyva, a színpad szélére megy, a pad végére ül le.* Mondjanak valamit. Mulattassanak.

RUDOLF

mohón.

Tegnap az Arany Horgonyban . . .

KAMILLA.

Jaj, csak ön ne.

KAPITÁNY.

Meddig maradnak még Pesten?

KAMILLA.

Két napig.

Edmond jobbról belép.

EDMOND.

Ez már beszéd. Itt magam is szívesebben vagyok.

KAMILLA.

Ön igazán hiányzott.

EDMOND.

Köszönöm.

KAMILLA.

Ilyen az, mikor én menekülök, hogy egyedül lehessek.

Őz.

Három hónapja vannak már itt, úgy-e?

KAMILLA.

Már a negyedik hónapja. De most már kezdődik a dologidő a gazdaságban, ilyenkor.

KAPITÁNY.

Minden télen Pesten vannak?

KAMILLA.

Ezt illik tudni. A szezonban itt vagyunk farsangolni.

KAPITÁNY.

Bocsánat.

EDMOND.

Hol jobb? Itt, vagy otthon?

KAPITÁNY.

Gratulálok. Szellemdús kérdés.

Őz.

Otthon jobban szeret lenni.

KAMILLA.

Néha igen. Néha nem.

KAPITÁNY.

Hallottam, hogy szenvedélyes lo-

vas. Pesten szokott a lovagoldába járni?

KAMILLA

Miklóshoz.

Ön miért nem kérdez semmit?

KAPITÁNY.

Untatjuk a kérdésekkel?

KAMILLA.

Dehogy. Nem látja, hogy mulatok?

EDMOND

Rudolfhoz.

Voltál este a kaszinóban?

RUDOLF.

Voltam.

EDMOND.

Nyertél?

RUDOLF.

Vesztettem.

ELSŐ FELVONÁS.

EDMOND.

Mennyit?

RUDOLF.

Négyet.

KAMILLA.

Négyet vesztett?

RUDOLF.

Ma négyet, tegnap hatot.

EDMOND.

Én három nap alatt tizenkettőt.

KAPITÁNY.

Ha lovagol, nekem van egy rendkívül finom kis irlandim, boldog volnék, ha egyszer megpróbálná.

Őz.

Lovagol ő otthon eleget. Sokat is. Haragszik is érte az ura.

KAPITÁNY.

Olyan szigorú az ura?

KAMILLA.

Szigorú.

Őz.

Zord és makacs férfi. Szép fajta. Nagyon szigorú. De kell is, mert onagysága csak a legvadabb lovakat szereti. Mindig azt keresi ki, amelyikre a tisztí lovaglómester se mer tel-
ülni

KAPITÁNY.

Ezt már szeretem.

KAMILLA.

Otthon egészségesen élek. És jól alszom. Otthon úgy alszom, mint a tej

KAPITÁNY.

A birtokukon?

KAMILLA.

A zálogunkon. Az uram úgy hívja :
Zálogfalva.

EDMOND.

Jó.

KAMILLA.

Fél tízkor már ágyban vagyok.
Imádok aludni.

Őz.

Itt nem tud?

KAMILLA.

Itt nyugtalanul alszom.

KAPITÁNY.

Mert hiányzik a testgyakorlat. Ku-
csirozni szokott?

KAMILLA.

Otthon igen.

RUDOLF.

Négyes fogatot. Azt szereti, mi?

KAMILLA.

Nagyon. Most van egy szép ameriká-

nerem és hozzá négy sebes futamú táltosom . . . azokkal . . .

Edmond kiveszi a zsebkendőjét és szagolni adja Rudolfnak. Rudolf kiveszi a sajátját és megszagoltatja Edmonddal.

MIKLÓS.

Meggondolás nélkül áthajtott egy megáradt folyón, az egyik parttól a másikra.

KAMILLA.

Honnan tudja?

MIKLÓS.

Az ura panaszkodta. De kikapott érte, remélem.

KAMILLA.

Borzasztóan. Egy hétig nem beszéltünk egymással. De nem volt igaza az uramnak, mert a folyó kicsi.

MIKLÓS.

De sebes. És meg volt áradva.

Őz.

Erős kis folyó az. Én ismerem. Minden évben csinál valami ilyen rémítőt. Tavaly is, a gőzkocsival.

KAMILLA.

Jaj, hagyják már ezt.

KAPITÁNY.

Mi volt a gőzkocsival?

Őz.

A birtokukon egy helyütt mély vágásban megy keresztül a vaspálya. Ha az ember ott áll, csak a vaggonok tetejét látja, amint a mély árokban szaladnak. Hát tavaly egyszer önagysága éppen arra lovagolt, mikor a bécsi vonat ott elszaladt és önagysága volt szíves a robogó vonat fölött átugratni a vágás egyik oldaláról a másikra.

KAPITÁNY.

Ezt már szeretem.

FARSANG.

KAMILLA.

Igen, de . . .

Őz.

Tudom, tudom, most azt akarja mondani, amivel akkor is mentegetőzött: hogy nem volt veszedelmes a dolog, mert a vonat lassan haladt.

KAPITÁNY.

És akkor is kikapott az urától?

KAMILLA.

Nagyon lepirongatott. Azt hiszem, legjobban szerette volna büntetésből lenyíratni a hajamat s engem magamat egy hétre bezárni a toronyba. Nagyon apprehendált. Nem szereti, ha a lovaknál lát.

KAPITÁNY.

A Baronesse még megvan?

KAMILLA.

Hogyne.

EDMOND.

Ki az a Baronesse?

KAMILLA.

Nem ültem rajta már régen.

EDMOND.

Ja úgy.

KAMILLA.

Az uram letiltott róla.

Őz.

Bizonyára az is valami vadállat.

KAMILLA.

Most a Pirost lovagolom be. Csillagos homloka van, felséges állat. Ismeri?

KAPITÁNY.

Ahhoz nem volt szerencsém. Csak a Baronesset hallottam dicsérni, tiszti társaságban.

FARSANG.

KAMILLA.

Ön lovagol a Rákoson?

KAPITÁNY.

Ó igen. Tagja vagyok egy tenyésztőtársaságnak. Most trénirozok a vadászversenyre.

KAMILLA.

Milyen kár, hogy ilyenkor nincs Pesten verseny.

KAPITÁNY.

Bezzeg Nizzában van ilyenkor is.

RUDOLF

még mindig a zsebkendőjével a kezében.

Jó, Kamilla asszony legyen a bíró. Edmond azt mondja, hogy nagyon parfümös vagyok.

KAMILLA.

Éreztem, mikor táncoltunk.

ELSŐ FELVONÁS.

RUDOLF.

És olyan nagyon erős?

KAMILLA.

Ellenszenves, ha férfi illatosítja magát.

RUDOLF

mutatja a zsebkendőjét.

Kérem, ez nem is parfüm, ez egy kis Lubin-féle Vinaigre de Toilette, egy pár csöpp Eau de Cologne Russeszel keverve.

EDMOND.

Mondom, hogy patika.

KAMILLA.

Még keveri is.

MIKLÓS

kiveszi a zsebkendőjét.

Ez tiszta Eau de Cologne.

RUDOLF
megszagolja.

Ez német.

MIKLÓS.

Szép orrod van. Ez párisi Jonquilla
virág.

KAPITÁNY
saját zsebkendőjét szagolja.

Ezen egy csöpp Farina van, ezt
alig érezni. Nyújtja Edmondnak.

EDMOND
zsebkendőjével a kezében.

Azt lehet. Annyit lehet. Annyi
nekem is van. *Sajátját szagolja.* Csak
ép annyi, hogy az ember a vászon
frissességét érezze. *Rudolfét szagolja.*
De a tied kiabál. *Megszagolja Miklósét.*
Ez finom.

RUDOLF
a kapitány zsebkendőjét szagolva.

Ezt nem is érzem.

ELSŐ FELVONÁS.

KAPITÁNY

Mert már elrontottad az orrodát.
Megszagolja Rudolfét. Rémes. *Kamillához, aki a zsebkendőjét a kezében tartja.*
Szabad a zsebkendőjét?

KAMILLA.

Nem.

RUDOLF.

Nincs rajta semmi. Én már szagoltam.

EDMOND

aki Kamilla mellé került.

Tegnap operai nap volt. Volt a színházban?

KAMILLA.

Nem. Mondja, mennyit vesztett?

EDMOND.

Tizenkettőt. Meyerbeert nem szereti?

KAMILLA.

Nem tudom, ki az. Mit játszottak?

FARSANG.

EDMOND.

Észak csillagát.

KAMILLA.

Nem ott. Maguk mit játszottak,
mikor tizenkettőt vesztt.

EDMOND.

Fáraót.

KAMILLA.

Az csunya játék. Férfi-játék.

EDMOND.

Donizettit se szereti? Lammer-
moori Lucia!

Rudolf odamegy Kamillához.

KAMILLA.

A jó cigányt, azt szeretem. Az olyan
zongorazenét, azt gyűlölöm.

RUDOLF.

De egy szép szívragadó zenéjű
operát? . . .

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

Az ezeknek a finnyás városi cukor-
hölgyeknek való.

Őz.

Én azt gondolom, kérem . . .

RUDOLF.

Azt hittem, szereti. Kápolnayék-
nál, szerdán, a reünión, mikor az a
hangászegyleti művész a szerelmi
áriát játszotta . . . úgy ült ott, mint
aki meg van bűvölve, előbb lehunyta
a szemét, aztán eltakarta az arcát . . .

KAMILLA.

Hála Isten, hogy nem vették észre.

RUDOLF.

Mit?

KAMILLA.

Hogy elaludtam. Őzhöz. Ön akart
valamit kérdezni?

Őz.

Én Verdi operáit akartam kérdezni, de köszönöm, ezek után nem merem. Visszavonom.

KAMILLA.

Aludtam és félttem, hogy észreveszik. Ezért nem szeretek Pesten társaságba járni. Beszélni kell. Ott-hon néha egész nap hallgatok. De itt... itt, mindjárt vagy suttogni kezdenek a férfiak az ember fülébe, vagy a hirhedett írókról kell beszélni, ez mind ezeknek a művelt macskáknak való. Ezeknek a szalónias pesti cicáknak, akik tudományosan csalják a férjüket. Ismerem én ezeket. Gyűlölöm őket. Ezért lakunk mi az Angol Királynéban.

RUDOLF.

Ezért?

KAMILLA.

Ezért. Magunkban.

Őz.

De jövőre már lesz magánszállásuk.

KAMILLA.

Az uram akarja. Én nem akarok szállást és vendégeket. Jönnek és megint facsart eszű írókról és színházról beszélnek.

A férfiak egészen körülveszik Kamillát.

KAPITÁNY.

A színházat se szereti?

KAMILLA.

Inkább a cirkuszt. Imádom a cirkuszt. Egy szép idomítás, hajrálovaglás! Renz lovagtársasága!

KAPITÁNY.

Bravó!

KAMILLA.

Egy szép merész lovarhölgy!

KAPITÁNY.

Az se rossz.

FARSANG

EDMOND.

Drámához se mennek?

KAMILLA.

Nem. Néha a Beleznay-cirkuszba megyünk. Inkább oda, főként ha Madame Carré Pesten van. Az beszéd. És az oroszlánszelidítők Kreuzberg-nél. Ezekért elmegyek a világ végére is.

KAPITÁNY.

Bravó! Bravó! Most közelebbről voltak itt keringőző ebek, tizenkét darab, hát az valami remek volt.

KAMILLA.

Már elmentek?

KAPITÁNY.

Most Varsóban vannak.

Oroszy belép, egyszerre csönd.

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Sok férfi, kevés nő. *Megál és nézi őket.*

KAMILLA

alázatosan közeledik férjéhez, alázatos hangon beszél vele.

Értem jöttél, édesem?

OROSZY

megcsókolja a kezét.

Nem, drága angyalom, csak tudni akartam, hol vagy.

KAMILLA.

Itt várok, amíg vége lesz.

OROSZY.

Nem vagy kíváncsi a magasszellemű méltóságos asszonyok felvonulására és leborulására?

KAMILLA.

Nem én.

FARSANG.

OROSZY.

Temérdek asszony van ott.

KAMILLA.

Nyávadt szalonhölgyek. Egészséges embernek nem öröm nézni, hogy egy asszony előtt száz másik asszony letérdel.

OROSZY.

Ettől az én kis bájtündéremtől tanuljatok önérzetet. Jól van, anyyalom. Így szeretlek. Mikor büszke vagy. Az illik hozzád.

KAMILLA.

Mi is urak vagyunk.

OROSZY.

És nem tegnap óta.

KAMILLA.

Nem térdelünk.

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Nem veszünk részt a kegyvadászaton. Megyek a vacsorát megrendelni. Majd Edmonddal kinézünk az emeleten két szép külön szobát.

KAMILLA.

A másikban kártyázni akartok?

OROSZY.

Kicsit.

RUDOLF.

Ma lesz a revanche.

Őz.

Ma megint el fogsz nyerni tőlünk mindent.

OROSZY.

Hányan vagyunk a vacsorához?

KAMILLA.

Itt . . . négy, öt, hat, heten. Liszka nyolc.

OROSZY.

Liszka nyolc, Kápolnay, Jurkovich tíz, Kovács Pista tizenegy. A szupét tizenegy személyre rendeljük. Van valami kívánságod?

KAMILLA.

Semmi. Ha táncolok, megeszem a vasat is.

OROSZY

Őzhöz.

Te meg eredj a hugodhoz.

Őz.

Nem szereti, ha mindig a nyakán vagyok. Özvegy asszony, önálló asszony. Azt se tudom, hol van.

OROSZY.

Fenn van az emeleten. Kétségbe van esve.

Őz.

Mi van vele?

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Varrják.

KAMILLA.

Varrják?

OROSZY.

Letaposták a ruhája volantjait a tolongásban. Leszakadt róla vagy egy rőfnyi. De legalább mindent látott.

Őz.

Úgy kell neki. Úgy kell neki.
Elsiet.

OROSZY.

Itt maradsz?

KAMILLA.

Ha megengeded.

OROSZY.

Boldog vagyok.

RUDOLF.

Félelemre nincsen ok. Sokan vagyunk.

FARSANG.

OROSZY
komolyan.

Jegyezd meg magadnak, én még soha életemben nem féltem.

RUDOLF.

Csak azért mondom, mert a férjek szeretik, ha többen vannak az asszony körül. Ami biztos, biztos.

OROSZY
feléje lép.

Mi biztos?

RUDOLF
zavarban.

Úgy értem, hogy ha többen vannak, ezek egymást ellenőrzik.

OROSZY
idegesen.

Erre semmi szükség.

RUDOLF.

Csak azért mondom, mert...

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY

erősen.

Nincs szükség semmire és senkire.

KAMILLA.

Csak tréfál. Nagyon komoly vagy.

OROSZY

szeliden, Rudolffhoz.

Csak nem apprehendálsz?

RUDOLF.

A világért sem.

OROSZY.

Nahát. Gyere Edmond, te jól tudsz németül veszekedni a vendég-lőssel. *Indul.* Pontban éjfélkor vacsora.

El Edmonddal jobbra.

KAPITÁNY

Rudolffhoz.

Ez nem sikerült, ez a szellem-dús élc.

FARSANG.

RUDOLF.

Ő nem értette. Én úgy értetem . . .

KAPITÁNY.

Jól van, fiam. *Kamillához.* Ki fogok nézni egy pillanatra, én se szeretem a nagy ceremóniákat, de a tisztek mind ott állnak egy csomóban, nem illik hiányozni. Azt hiszem, még lesz a pauza előtt egy quadrille. Ha szabad . . .

KAMILLA.

Csak ha magunk közt leszünk.

RUDOLF.

Nem szereti, ha nézik. Igaza van.

KAMILLA.

Magamnak mulatok. Alig négy-öt bálra megyünk minden farsangon. Az uram nem visz el többre. Akkor legalább egy évre ki akarom táncolni magamat. Szeretem most Pesten a

bálokat. Néhány év óta olyan lobo-
gók és szenvedélyesek.

KAPITÁNY.

Csupa láz és tűz. Tegnapelőtt is
itt nagy affér volt, egy csárdás miatt.

KAMILLA.

Párbaj?

KAPITÁNY.

Pisztoly.

RUDOLF.

Lyuk a levegőben.

KAPITÁNY.

Kettő.

KAMILLA.

Szerelem?

KAPITÁNY.

Szerelem. Vőlegény, menyasszony,
udvarló.

KAMILLA.

Kicsoda?

FARSANG.

KAPITÁNY.

Kálonyi Richárd.

KAMILLA.

Jól táncol!

RUDOLF.

Kötekedő. Kalandhős.

KAMILLA.

Jól táncol!!

RUDOLF.

Foglalkozás nincs. Adósság van.
Iparlovag.

KAMILLA.

Jól táncol!!!

RUDOLF

megadja magát.

Kérem. Már félisten. Ahogy akarja.

A függönynyíláshoz megy.

ELSŐ FELVONÁS.

KAPITÁNY.

Bocsánat. Egy kis mutatkozás a lovastiszti gruppében. Aztán gyorsvonati sebesség, vissza. *Meghajtja magát. A függőnynél, kifelé menet, Rudolffhoz.* Mit veszekszel vele? Ezzel az igéző, félisteni nővel.

RUDOLF.

Bosszant, hogy ilyen ostoba.

KAPITÁNY.

Hiszen ép ez az, ami benne kivételes és ingerdús! Nem érzed? Jössz?

RUDOLF.

Nem.

KAPITÁNY.

Megvárod, míg kidobnak.

RUDOLF.

Meg.

Kapitány vállat von és elmegy.

FARSANG.

KAMILLA.

Miklós ma egész este hallgat.

RUDOLF.

Ő most mindig hallgatóg.

KAMILLA

tréfásan, Miklóshoz.

Talán szegény?

MIKLÓS.

Szegény vagyok, mint mindig. De nem ezért hallgatok. Nem is hallgatók. Csak a többi beszél sokat.

KAMILLA.

Kártyázott?

MIKLÓS.

Hogyne.

KAMILLA.

Reggelig?

MIKLÓS.

Igen.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

Vesztett?

MIKLÓS.

Mint mindig.

KAMILLA.

Délután kelt fel.

MIKLÓS.

Este.

KAMILLA.

Az ágyból egyenesen a bálba.

MIKLÓS.

Nem. Mielőtt felöltöztem, három óra hosszat zongoráztam Beethovent.

KAMILLA.

Rossz kedve van.

MIKLÓS.

Halálos.

Szünet.

FARSANG.

RUDOLF

hogy mondjon valamit.

A Divatcsarnok azt írja, hogy Eugénia császárné a minap Párisban egy színházi előadáson sírva fakadt. Erre aztán . . . az egész publikum . . .

KAMILLA.

Köszönöm, nem kell.

RUDOLF.

Mi nem kell?

KAMILLA.

A történet. Nem vagyok rá kíváncsi.

RUDOLF.

Kérem.

Szünet.

RUDOLF

kissé zavarban.

Van egy jó kártyapletykám is.

MIKLÓS.

Unalmas vagy.

RUDOLF

Kamillához, Miklóst mutatva.

Ő nem téved?

KAMILLA.

Nem.

RUDOLF.

Most mit csináljak?

MIKLÓS.

Nézd meg künn, jön-e már a főhercegnő.

RUDOLF.

Már régen itt van.

MIKLÓS.

Hát nézd meg, hogy megy-e már a főhercegnő.

RUDOLF

Kamillához.

Igen?

FARSANG.

KAMILLA.

Nekem mindegy, Rudolf, ha itt van és ha nincs itt.

RUDOLF.

Kérem. Nem vagyok itt. *El jobbra.*

Kis szünet.

Aztán Miklós, aki ugyanazon a padon ült, mint Kamilla, csak a bal végén, most egészen közel húzódik a középen ülő Kamillához. Kamilla türi ezt a nagy közelséget, nem mozdul. Fojtott, gyors beszélgetés következik.

MIKLÓS.

Holnapután elmegy. Nagyon szenvedek. Elutaznak.

KAMILLA.

El.

MIKLÓS.

Még egy nap. És a mai éjszaka.

KAMILLA.

Igen.

ELSŐ FELVONÁS.

MIKLÓS.

És . . . soha.

KAMILLA.

Soha.

MIKLÓS.

Tavaly is így szenvedtem végig ezt a négy hónapot. Napról-napra. És az idén is. Nem könyörült rajtam.

KAMILLA.

Ne kártyázzék.

MIKLÓS.

Borzalmas, amit szenvedek.

KAMILLA.

Az anyját búsítja.

MIKLÓS.

Kínlódom, mint egy kutya. Elhiszi?

KAMILLA.

Nem dolgozik.

FARSANG.

MIKLÓS.

Tudja, miért nem.

KAMILLA.

Az ügyvédi szigorlaton megbukott.

MIKLÓS.

Igen.

KAMILLA.

És én vagyok felelős.

MIKLÓS.

Nem. Az én örültségem. Amivel ebbe a lehetetlenbe kapaszkodom.

KAMILLA.

Tönkremegy egészen.

MIKLÓS.

Azt akarom. Elhiszi?

KAMILLA.

Ei.

ELSŐ FELVONÁS.

MIKLÓS.

És most még egy nap... aztán várni, várni... jövőre...

KAMILLA.

Ki tudja, élünk-e jövőre.

MIKLÓS.

Nem birom.

KAMILLA.

Kell.

MIKLÓS.

Milyen könnyen mondja ezt. Milyen nyugodt.

KAMILLA.

Igen.

MIKLÓS.

Egy perce, egy pillanata nincs, amikor ez az én nagy szenvedésem eszébe jut, hogy megrázza.

KAMILLA.

Eszembe jut.

MIKLÓS.

Ez gyötör. Ez a nagy, titokzatos, nyugodt szépsége. *Szünetet tart.* Olvasta a «Szegény ifjú történetét?»

KAMILLA.

Nem. Kitől van?

MIKLÓS.

Egy francia írótól, aki a császárné kegyence. A neve...

KAMILLA.

Ne mondja, mert úgyis elfelejtem. Írja fel. Meghozatom.

MIKLÓS.

Tavaly már odaadtam.

KAMILLA.

Az volt az?

MIKLÓS.

Az.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

El akartam olvasni. Elvesztettem.

MIKLÓS.

Így élni . . .

KAMILLA.

Önök mind könyveket adnak az embernek. Aki udvarol, másnap már könyvet dugdos ide, hogy az mondja el a többit. Mindig egy láda regényt kap a hotel-szobalány, mikor elutazunk.

MIKLÓS.

Így élni . . . míg én elsorvadok érte. Ilyen nyugodtan. Ilyen boldogan.

KAMILLA.

Igen.

MIKLÓS.

Fölgerjedés nélkül . . . egyenletesen . . . gondolkodás nélkül. Ha az enyém volna . . . ha az enyém volna...

KAMILLA
fölkel mellőle.

Ha az öné volnék?

MIKLÓS.

Oh én szép új életem! A szemét kinyitni. Hogy lásson. A világ szépségeit megmutatni . . . az egész világot . . . ezeknek a szép szemeknek, hogy felgyuladjanak és mélyek legyenek és érezzenek és szenvedjenek.

KAMILLA.

Nem akarok.

MIKLÓS.

Hogy felvillanjanak: örüljenek és haragudjanak, csodálkozzanak, — kinyíljanak!

KAMILLA.

Tudom, hogy nincsenek nyitva. Érzem néha. Nézek velük, de alusznak.

ELSŐ FELVONÁS.

MIKLÓS.

Álmodnak?

KAMILLA.

Szeretnének. Menjen ön Miklós, ne
legyünk itt ketten.

MIKLÓS.

Ne küldjön. Fél?

KAMILLA.

Nincs okom.

MIKLÓS

fájdalmasan

Milyen egészséges.

KAMILLA.

Lovaglás. Gyaloglás.

MIKLÓS.

Elvérzem mellette, lassan. Valami
hideg tenger van köztünk. Egy meleg

FARSANG.

pillantását nem láttam. Nem is tud.
Talán, mert nincs gyermeke.

KAMILLA.

Fájdalom.

MIKLÓS

közelébe lép.

Ez a szép, vérlázító termet. Nyugalom. Háztartás.

KAMILLA

elhuzódik tőle, leül.

Azzal se törődöm.

MIKLÓS.

Hát?

KAMILLA.

A cselédek.

MIKLÓS.

Mint egy szép vad.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

Az uram egy ellensége azt mondta rólam egyszer: Oroszy Kamilla egy balga tigris.

MIKLÓS.

Oroszy . . . Oroszy . . . Szereti?

Leül melléje.

KAMILLA.

Komoly férfi.

MIKLÓS

türelmetlenül.

Szereti?

KAMILLA.

Csupa szigor és becsület.

MIKLÓS.

Nem szereti.

KAMILLA

alig érezhető gyűlölettel.

Gyöngéd és erős.

FARSANG.

MIKLÓS.

Mást szeret. Vagy szeretett valakit nagyon.

KAMILLA.

Soha. Ön az első férfi, akivel így beszélek. Miklós, menjen, ne üljünk így titokban.

MIKLÓS.

Az első vagyok?

KAMILLA.

Az.

MIKLÓS.

Szeretem. És túri.

KAMILLA.

Igen.

MIKLÓS.

Miért?

KAMILLA

könnjében.

Tetszik. Férfi és szomorú. Komoly és kellemes a sok dandy közt.

ELSŐ FELVONÁS.

MIKLÓS

halkan.

Nem bírom.

KAMILLA

halkan.

A legkülönb.

MIKLÓS.

Mi lesz velem?

KAMILLA.

Liszka eped önért. Annak már nyitva is van a szeme. És magasabb szellemű divathölgy. Az könyveket olvas. És hárfázik.

MIKLÓS.

Legalább szerelemfáltés ez?

KAMILLA.

Nem. Csak sajnálom Liszkát.

MIKLÓS.

Mert szegény engem szeret?

KAMILLA.

Azért. Ez már több, mint szerelem. Ilyet még nem is láttam. Beteg. Elsápad, ha szól hozzá. Látni, amint reszket.

MIKLÓS.

Nem kell.

KAMILLA.

Nyilvánosan reszket mindenki előtt.

MIKLÓS.

Nem kell.

KAMILLA.

Tudom.

MIKLÓS

fellángol.

Ön kell . . . halálosan kell . . . *Kamilla felkel mellöle* éhesen és szomjasan nézek önre. Önt felébreszteni . . . és felébredni az ön érzeményeivel

EISŐ FELVONÁS.

együtt . . . egy nagy, szilaj életre . . .
Ő is felkel. Fáradt, semmittevő va-
gyok . . . de fiatal vagyok és lángeszű
vagyok és elszánt vagyok. Micsoda
ember lennék! Volna kiért . . . volna,
aki büszke legyen rám és repüljön
velem . . . a felhőkig! . . .

KAMILLA.

Szép volna.

MIKLÓS.

Megérdemelném?

KAMILLA.

Meg.

MIKLÓS.

Hát miért nem?

KAMILLA.

Miért igen? Nem érzem, hogy valami
kényszerít.

MIKLÓS.

És ha ezt érezné?

KAMILLA.

Nem csalnék. Elhagynám az uramat. Ő megölne, — vagy önt. De akkor nekem már mindegy volna.

MIKLÓS.

És így?

KAMILLA.

Szeretek — önnel lenni. Ez az egész. *Lassan elsétál tőle.*

MIKLÓS.

Beszélni?

KAMILLA

leül.

Hallgatni. Oly jó.

MIKLÓS

melléje megy.

Nagyon?

KAMILLA.

Nagyon.

MIKLÓS

nagyon a közelében

Nem bírom ki, ha Pestről elutazik.

Azt az első üres napot, hogy sehol
semmi utcán nincs remény, hogy
szembe jöjjön velem . . . Én . . . én . . .
elmennék egyszer önökhöz tavasszal...

KAMILLA.

Nem lehet.

MIKLÓS
féltékenyen.

Valaki más van ott.

KAMILLA.

Nincs senki.

MIKLÓS.

Esküszik?

KAMILLA.

Esküszöm. Nem kell senki. Nem
kell semmi.

MIKLÓS
feléje hajol.

Az én szavaim se, az én szegény,
forró szavaim . . .

FARSANG.

KAMILLA.

álmodozva.

Azok . . . jók . . .

MIKLÓS

Azt kell hinnem, eljutnak a szívéig.
Odáig égnék.

KAMILLA

lehunyja a szemét.

Néha.

MIKLÓS

egészen halkán.

Most?

KAMILLA.

Játszom velük.

MIKLÓS

még halkabban.

Most?

KAMILLA

kissé érzéken.

Jól esnek. Most talán kellenek is.

ELSŐ FELVONÁS.

Táncoltam. Bál van. Éjszaka van. Imádok táncolni. És ez vele jár... ez ilyenkor jó... és meleg van és zene... *Egy kicsit figyel, halkan.* Jó cigány van itt ma.

MIKLÓS

halkan, maga elé.

Agyonlövöm magam.

KAMILLA.

Melyik cigány ez? Sárközy?

MIKLÓS

halkan, mélyen.

Agyonlövöm magam.

KAMILLA.

Pedig ez nem is a legjobb. Van most egy nagyszerű zenebanda itt Pesten, de nem tudom, hogy hívják. Vigyázzon Miklós, ne álljon olyan közel hozzám. *Jobbra nézett.* Jön a Liszka.

MIKLÓS.

elhúzódik tőle.

Liszka . . .

Liszka belép jobbról, megáll, kis szünetet tart.

KAMILLA.

Gyere, gyere.

LISZKA.

A bátyám nincs itt?

KAMILLA.

Honnan jössz, Liszka?

LISZKA.

Felülről, a gardrobból.

KAMILLA.

Letiporták a ruhádat.

LISZKA.

Le. Az egész alja leszakadt. De olyan nagyszerűen csinálta meg az az asszony ott fönt.

KAMILLA.

Úgy kell neked.

LISZKA.

Igazad van.

Szünet.

KAMILLA.

Megint olyan komolyan nézel rám.

LISZKA.

Nem.

KAMILLA.

Gyűlölsz. Bálban mindig gyűlölsz.

LISZKA

őszintén.

Csak csodállak. És irigyellek.

KAMILLA.

Bemutattak legalább a fenséges
asszonynak?

LISZKA.

Nem. Leszakadt ruhával csak nem mehettem oda. Pedig a bátyám nagyon szerette volna.

KAMILLA.

Az előbb gúnyolt itt, amiért tola-
koddál.

LISZKA.

Pedig ő küldött.

KAMILLA.

Ez jó.

LISZKA.

Én nem is mentem volna. Ő mondta, hogy menjek, sürgetett, hogy menjek, ... hogy bemutatnak... hogy fiatal özvegy vagyok... ezzel javítom a társaséleti pozíciómat. *Leül a másik padra.* A bátyák... rosszabbak, mint a iérjek. Mindig a bátyák ilyen érzékenyek a társasági helyzetre. Én nem bánom az enyémet. Én nem

ELSŐ FELVONÁS

mentem volna. Ide akartam jönni.
Szünetet tart. Hol vannak a többiek?

KAMILLA.

Az úram vacsorát ment rendelni . . .

Szünet.

LISZKA.

Vacsorát?

Szünet.

KAMILLA.

Igen.

Szünet.

LISZKA.

remegve.

Kevesen vagytok itt.

KAMILLA.

Gondolod?

LISZKA.

Nem úgy értem.

KAMILLA.

Lehetnénk még kevesebben is.

MIKLÓS

felkel.

Ha én vagyok az . . .

KAMILLA.

Nem.

LISZKA.

Tudom, hogy én vagyok. *Indul.*
Hol a bátyám?

KAMILLA

sértődötten.

Nekem nem lehet ilyet mondani.

LISZKA.

Kérlek. *Elmegy sértődötten.*

Szünet.

KAMILLA.

Menjen utána.

MIKLÓS.

Nem megyek.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA
parancsolóan.

Most menjen utána azonnal. Nem bírom nézni, hogy így kínlódik. Mikor így kínlódik, mikor így vergődik a szerelmével szegény, akkor ön miatt... harapós. És engem harap meg.

MIKLÓS.

Szegény kis állat. *Elmegy utána.*

KAMILLA

egyedül marad, rövid ideig néz a távozó után, aztán hátraveti a fejét és lassan legyezi magát. Aztán maga elé néz. Aztán meglát valamit jobbról a földön, ahol a függöny drapériája a földet éri, a nyílásban, úgyszólván már nem is a színpadon. Mereven néz oda. Lassan odahúzódik, ülve, a padon, aztán lesiklik, lehajol, lenyul oda, felvesz valamit. Visszajön a középre, bámulva nézi a tárgyat, arcán nagy meglepetés és rémület. Egészen halkán, meglepet-

ten. Egy drágakő . . . Kőrülnéz, hogy senki nem látja-e és ismét csudálkozva nézi a drágakövet.

Őz belép jobbról.

Őz
visszanéz a nyilás felé.

Rettenetes dolog történt.

KAMILLA.

Mi az?

Őz.

Óriási botrány van künn. A főherczegnő elvesztette a diadémjából a nagy koronagyémántot.

KAMILLA
meglepetten.

A koronagyémántot?

Őz.

Igen, azt. Azt mondják, milliókat ér. Nem találják sehol. Iszonyú izgatottság van.

KAMILLA

néma izgalomban lassan hátraette a kezét.

A . . . koronagyémántot? . . .

Őz.

Egy nagy gyémántot, ami a korona tulajdona, valami neve is van, óriási brilliánt, benne van az iskolai könyvekben.

KAMILLA.

Elvesztette?

Őz.

A diadémjának a közepén volt.

KAMILLA.

Kiesett belőle?

Őz.

Bizonyára.

KAMILLA.

És nem vette észre.

Őz.

Csak most vette észre. Ilyen büszkén tartja a fejét . . . hátra eshetett a fejdíszére . . . aztán le a ruhájára. A fejről csak nem lopták le.

KAMILLA

hidegen, rémülten nevet.

Azt nem hiszem.

Őz.

Nagy rémület van ám . . .

A zene halkán szól.

KAMILLA.

És nem tudják, hol vesztette el?

Őz.

Lehet, hogy a teremben . . . de ott táncolnak . . . tánc közben félre rughatták valahova . . . Ott keresik az emelvény körül, ahol a bálányák ülnek.

Rudolf lihegve jön jobbról.

ELSŐ FELVONÁS.

RUDOLF.

Klasszikus botrány van. A főhercegnő . . .

KAMILLA
idegesen.

Elvesztette a diadémjából a koronagyémántot, tudom.

RUDOLF
izgatottan.

Már elmondtad?

Őz.

El.

RUDOLF.

Ilyen az én szerencsém. Borzalmas hangulat van künn az egész teremben.

Őz.

Na, azt elhiszem.

RUDOLF.

Előbb nagy szaladgálás volt, egész pánik . . . de most megkértek minden-

kit, hogy tegyenek úgy, mintha semmi se történt volna. A helytartó sorra odament az egyes társaságokhoz és kérte a hölgyeket, hogy táncoljanak.

KAMILLA.

És táncolnak?

RUDOLF.

Muszáj nekik. Önnél nem volna nagy sikere a helytartónak.

KAMILLA.

Nálam?

RUDOLF.

Kénytelenségből táncolni. Én se bírom. Megugrottam előle. Engem ne táncoltassanak rendőrileg. A cigányra ráparancsoltak, hogy folytonosan játszsziék, amilyen erősen csak tud és egy pillanatra se hagyja abba.

Figyelnek, a zene szól.

KAMILLA.

Mindenki tudja már?

ELSŐ FELVONÁS.

RUDOLF.

Egy pillanat alatt az egész terem-
ben tudta mindenki. A polgármesterek
odamentek a fenséges asszonyhoz.
Szegény policájdirektor olyan fehér,
mint a fal.

KAMILLA.

És keresik?

RUDOLF.

A polgármesterek is. Aki nem
táncol, az keresi.

Őz

meggyőződéssel.

Az egész épületet át kellene kutatni.
Ott kezdeni, ahol a főhercegnő bejött
és végig egészen addig a trónusig,
ami az emelvényen van.

KAMILLA

már szinte remegő hangon.

És ha a fogatában hagyta?

RUDOLF.

Azt is nézték. Nincs benne.

Oroszy jobbról jön.

OROSZY.

Ez aztán a skandalum!

RUDOLF.

Már elmondtuk.

Őz.

Rettenetes.

OROSZY.

Te már kint is úgy sopánkodtál,
mintha te vesztetted volna el. Lojális
alattvaló vagy.

Őz

felháborodva.

Engedj meg, azt mondják, milliókat
ér. Sok milliót.

OROSZY.

Hát aztán?

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA
csudálkozva.

Sok milliót?

Őz.

Nem is lehet megbecsülni. A kö
értéke, a történelmi becs... a ko-
rona...

OROSZY.

A rémes az, ami most történt...
ezt nem tudjátok. Az urak lassan
körüállták a pódiumot és észrevét-
lenül körülfogták mindazokat a del-
nöket, akik az emelvényen voltak...
és a helytartó nagyon udvariasan
bocsánatot kért tőlük és mindnyáját
beterelték a művész-szobába... és
ott most megmottozzák őket.

RUDOLF.

Ez iszonyú! Hiszen ez észbontó!

Őz
ijedten.

A nővérem hol van?

OROSZY.

Megint ott láttam nyomakodni a pódium körül, mikor az előbb felmentem különtermet rendelni.

Őz.

Szent Isten! *Elszalad jobbra.*

KAMILLA

evölteteit mosolylyal.

Az uriasszonyokat megmotozzák?

OROSZY.

Mind.

KAMILLA

mintha fel volna háborodva.

És miért túrik?

OROSZY.

Fiam, ez olyan nagy eset, ami egyszer esik ezer esztendőben. Báró-czynét is bevitték, az ausztriai bank

ELSŐ FELVONÁS.

igazgatójának a feleségét, a méltóságos asszonyt. Az pedig nem lopta el.

KAMILLA.

És megmotozzák?

OROSZY.

Biztosan.

RUDOLF.

Az pedig csak nem lopta el. De azért ennél a motozásnál jelen lenni... vagy egy függöny mögül nézni...

OROSZY.

Nem lopta azt el senki. Legfeljebb, ha valaki megtalálta és nem adta vissza.

KAMILLA

hideg mosolylyal.

Vagy meg se találta senki.

OROSZY.

Vagy az.

RUDOLF.

Milyen barbár kegyetlenség ez a

vetköztetés. Hiszen... csak látták volna ott az emelvényen, amikor valaki lehajol és felveszi...

OROSZY.

A hölgyek mind meghajoltak, le a földre. Az udvari meghajlásnál mind a földre ülnek. Ki veszi észre, ha a másik ilyenkor felvesz valamit a földről?

KAMILLA.

hideg nevetéssel.

Még talán... minket is megmotoznak.

OROSZY.

Azt nem tanácsolnám nekik. De mi nem is voltunk ott... A főhercegnő azt mondta, úgy emlékszik, hogy mikor fellépett az emelvényre, azzal szemben van a nagy tükör a falon, abba belenézett, akkor látta, akkor még megvolt.

ELSŐ FELVONÁS.

RUDOLF.

Ebben is tévedhet.

OROSZY.

Csak azokat kérték fel, akik a pódiumon és a pódium mellett álltak.

KAMILLA.

Ő is belenéz a tükörbe.

OROSZY.

Ő is ember.

RUDOLF.

Rémes. Nekem a hideg jár a hátamban.

OROSZY.

Egy nagy tengerzöld gyémánt. Egy brilliánt. Azt mesélik, az orosz cári kincstáré volt, onnan jött valami nászadománnyal nyugatra. Most a császári koronáé. Azt mondják, az egész világ ismeri ezt a követ.

FARSANG.

KAMILLA
hitetlenül.

Az egész világ? Egy követ?

RUDOLF.

Mondom, hogy az iskolakönyvekben
is benn van. Én tudtam is a nevét.

KAMILLA.

Neve is van?

RUDOLF.

Hogyne. Ezeknek mindnek van
nevük. Várjon csak, hogy is hív-
ják...

KAMILLA.

És ő... most hol van?

OROSZY.

Kicsoda?

KAMILLA.

A fenséges asszony.

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Az emelvényen. *Rudolph*hoz. Láttad ott ülni?

RUDOLF.

Láttam. Ijesztő.

OROSZY.

Halotthalványan ül. A trónuson, amit oda építettek neki... egészen mereven, fehérén... lecsukott szemmel... A fején a vak diadém, közepén a fekete ürességgel, ahonnan a gyémánt hiányzik.

KAMILLA.

Ne menjünk ki?

OROSZY.

Hova? Oda?

KAMILLA.

Megnézni, ahogy ül. Szeretném látni.

OROSZY.

Világért se. Itt maradj. Még csak az kéne, hogy a közelébe menj. Belekeverednél ebbe a dologba. Az Isten mentse meg őket attól, hogy minket meg akarjanak motozni, akár téged, akár engem.

KAMILLA.

Mulatságos lehet.

OROSZY.

Ne is mondd. Nem túrném.

KAMILLA.

Nem túrnéd?

OROSZY.

Hozzám próbáljanak nyulni. Vagy hozzád.

RUDOLF.

De ha mindenki . . .

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY

ellentmondást nem tűrően

Oroszy Sándorné nem. Aki a testedhez mer nyulni, azt egy ütéssel ütöm le.

KAMILLA

megkönnyebbült, mosolyog.

Ne haragudjál rájuk.

OROSZY.

Hálát adok az Istennek, hogy nem állít ez elé a probléma elé. Szerencsésük, hogy nem is próbálják.

KAMILLA

Még próbálhatják.

OROSZY

erősen

Nem. Ezt nem.

*Liszka jön feldultan, utána rögtön
Miklós.*

FARSANG.

LISZKA.

Istenem . . . *reszket* . . . édes Istenem . . .

KAMILLA.

Mi az?

LISZKA.

Jaj . . . szívem . . . *keze a szívén.*

OROSZY.

Mi van kegyeddel?

MIKLÓS
lihegve.

Megmotozták.

KAMILLA.

Téged megmotoztak?

OROSZY
felháborodva.

Hol volt a bátyja?

LISZKA.

Nem találtam . . . nem láttam . . .

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Kivel volt kegyed?

MIKLÓS

kifulladtan ül le.

Velem volt... de elszaladt...
otthagytott... megint előre küzdötte
magát, fel az emelvényre...

LISZKA.

Istenem... *Csöndesen sír.*

RUDOLF.

Te... nem tudtál szólni?

MIKLÓS.

Mondom, hogy nem tudtam semmi-
ről... Mikor a botrány kitört, már
nem is láttam. Hozzám odajött a
helytartó, hogy az Istenre kér, tán-
coljak reszkesspolkát. *Fölkel.* Hát
táncoltam reszkesspolkát. Mindenki-
nek táncolni kellett. Én mindenesetre

FARSANG.

biztosítottam magamat, az ő feleségével táncoltam.

LISZKA.

szepegve.

Úgy kell nekem. Minek tolakodtam.

KAMILLA.

Hogy motoztak meg?

LISZKA.

A ruhámban... *Sírva.* a ruhám alatt...

KAMILLA.

Külön szobában?

LISZKA.

A művész-szobában. Rettenetes volt. *Síró szemmel elmosolyodik.* Ott motozták az összes nőket. Milyen mulatságos volt. *Nevet, sír. Az urak leülletik.*

KAMILLA.

Ki motozott?

ELSŐ FELVONÁS.

LISZKA.

Az öltöztető asszonyokat hozták fel a gardrobból és egy öreg német hölgy dirigálta őket, nem tudom kicsoda, de méltóságos asszonynak nevezték. Mindenki ott volt, akinek az ura nem mert botrányt csinálni. Gyávák! Azt a rémületet abban a szobában! Mikor már túlestem rajta, úgy szerettem volna még ott maradni, de kiküldtek, ebben is malőrös vagyok, én voltam a második, akit megmotoztak. *Sír.*

KAMILLA.

Levetkőztél?

LISZKA.

Nem kellett . . . Csak kikutattak az asszonyok . . . De egyszerre dolgozott valami öt . . . Mint a pribékek . . . úgy estek neki a finom divathölgyeknek . . . és . . . az a látvány ott . . . csupa selyem és szalag . . . és par-

fümök . . . és harisnyák, te, és lábak és kajla lábak és szép lábak . . . és kövérek és finomak . . . és minden selyem és csipke . . . és micsoda külön parfümök és keblek és csipkék . . . és öregek és fiatalok . . . és azok a híres szép asszonyok . . . a szendék és tetszelgők, mind, te, ha ezt egy férfi végignézhette volna . . . És rémület a parfümben, és sírtak, a tündérhölgyek felemelték a ruhájukat nyakig és úgy zokogtak . . . a sok csipkében . . . És mások mulattak, és lesték egymást . . . és elájultak . . . egy magas, komoly, gögös hölgy elájult, mikor körülvették . . . ennek volt a legszebb alakja és egy csipke arrangementja, a keblén, egészen átlátszó . . . és reszketés és rémület, és micsoda drága dolgok, csupa titkolt kincsek . . . olyan szemérmes színek, a fehér kebleken, tudod . . . olyan «csak-te-látod-édes-uram, csak-te-látod-édes uram» . . . és most egyszerre mind **kint!**

És az a beszéd, és tiltakozás és csipkék és jázminillat és sikoltás, meg selyem, narancsvirágparfüm és nevetés meg sírás . . . és azok a hóhérok, azok a gardrobos asszonyok . . . mint a kutyák a vadra . . . némelyik ájuldozó hölgyet hárman is bontogattak . . . mindenik magának akarta . . . Soha nem fogom elfelejteni . . . és . . . csak most nagyon izgatott vagyok . . . *Sívás fojtogatja* . . . mert . . . nagyon izgatott vagyok . . . *Sírni kezd* . . . de . . . nem adom egy világot . . . hogy ezt láttam . . . hogy ezt láthattam . . . *sír* . . . ennél mulatságosabbat . . . soha életemben . . . Ha ezt egy férfi láthatta volna!

RUDOLF
felháborodva.

Rettenetes!

MIKLÓS
Szegény Liszka . . . ha tudtam volna . . .

FARSANG.

OROSZY.

Pihenjen egy kicsit.

RUDOLF.

Rettenetes!

OROSZY.

Jól van már! Hozok, Liszka, egy limonádot. *Balra elsiet.*

RUDOLF

Liszka mellett áll, suttogva.

Mondhatna egy pár részletet a toalettekből, a nevek megnevezésével.

LISZKA.

Milyen illemsértő eszme! Ne kívánjon tőlem ilyet.

MIKLÓS.

Szegény kis Liszka.

LISZKA.

Ne sajnáljon. *Törli a szemét.* Irigyeljen ön is, mint Rudolf. *Mosolyog.*

ELSŐ FELVONÁS.

És mindehhez szólt a zene...
Kamillához... te... a zeneközpont
ott van az üvegfallal szembe. *Sír.* Játszott
mint a veszedelem, verte a cimbal-
mot... milyen lárma volt... zene,
meg sírás, meg nevetés, meg ájul-
dozás... és a cigány csak játszott,
húzta, verte, dolgozott, mint a bo-
lond...

MIKLÓS.

Mégis meg kellene tudni... *Indul.*

KAMILLA
ijedten.

Maradjon itt.

MIKLÓS.

Kérem. *Visszalép.*

KAMILLA.

Maradjatok itt.

MIKLÓS.

Csak a helytartót akartam...

KAMILLA

halkan, parancsolóan.

Itt maradjon!

RUDOLF

Liszkához.

Csak azt mondja meg, hogy Báró-
czynénak mik a toalett-titkai?

LISZKA.

Ne kívánja tőlem.

RUDOLF.

Jó, jó. Jön kegyed még hozzám.

OROSZY

*balról belép, átadja Liszkának a limo-
nádót.*

LISZKA

Rudolfhoz.

Istenem, milyen gyöngédtelen.

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Szörpentsen ebből.

LISZKA.

Köszönöm. *Iszik.*

Kapitány jön jobbról izgatottan.

KAPITÁNY.

Nahát... *Nagy lélekzetbe kezd.*

RUDOLF

kiáltva.

Tudjuk.

KAPITÁNY

izgatottan.

Tudják?

KAMILLA.

Tudjuk. Mindent tudunk.

KAPITÁNY.

A részleteket is?

FARSANG.

LISZKA

sírva.

Azokat is.

KAPITÁNY

rémes izgalomban.

Na és mit szólnak hozzá?

OROSZY.

Mit szólnak hozzá ők?

KAPITÁNY.

Kik?

KAMILLA.

A fenséges asszony? . . .

KAPITÁNY.

Készülnek. Indulnak.

KAMILLA.

Elmennek?

KAPITÁNY.

Igen. A választmányi urak már

ELSŐ FELVONÁS.

leszaladtak, hallottam, amint mondták, hogy a fogatok álljanak elő.

KAMILLA.

És a gyémánt?

KAPITÁNY.

Nincs meg.

RUDOLF.

És a bál? Mi lesz a bállal?

KAPITÁNY.

Az folytatódik. A helytartó megkérte a rendező-választmányt, hogy a bál épen úgy folytatódjék, mintha nem történt volna semmi. Mindenkit felkértek, hogy táncoljon.

KAMILLA.

És táncolnak?

KAPITÁNY.

Muszáj. Egy hölgy rosszul lett. És

egy hölgynek elveszett a fülbevalója és az külön jár jajgatni, de senki se hallgat rá. Azt is tudjátok, hogy motozás volt?

LISZKA.

Tudjuk.

KAPITÁNY
harsányan.

Nahát . . .

OROSZY.

Szeretted volna látni.

KAPITÁNY.

Egy évet az életemből.

RUDOLF.

Azt elhiszem. *Ismét Liszkához megy.*

LISZKA
felkel és otthagyja.

Hagyjon már békén!

KAPITÁNY.

Egyelőre senkinek sem szabad ki-
menni az épületből.

ELSŐ FELVONÁS.

OROSZY.

Nagyon helyes. Jó, hogy nekünk már van különszobánk az emeleten. A sárga szobát kaptuk és a mellette lévő, mert Kápolnay nem adja kártya nélkül.

KAMILLA.

Mégis kártyázni fogtok?

OROSZY.

Vacsora után. Egy kicsit.
Újra szólni kezd a himnuszszerű zene.

RUDOLF.

Mennek!

KAPITÁNY.

Most mennek!
Kapitány és Rudolf a nyíláshoz megy.

MIKLÓS.

Ezt megnézem. *Indul ő is.*

KAMILLA

halkan.

Itt marad ön.

FARSANG.

MIKLÓS.

Igen.

KAMILLA.

Velem marad ön.

MIKLÓS.

Parancs.

Ezalatt a függönynyílásba állt Liszka is.

KAMILLA.

Odáig ön is elmehet.

MIKLÓS.

Parancs. *Ő is a nyíláshoz megy.*

Oroszy, aki ezt a rövid és fojtott párbeszédet baloldalt egyedül állva észrevette, most Kamillához lép.

KAMILLA

megretten.

OROSZY.

Különös.

ELSŐ FELVONÁS.

KAMILLA.

Micsoda?

OROSZY.

Rövid, de titkos szavak. Suttogtál.

KAMILLA.

Semmit.

OROSZY.

Mióta ismerlek, még soha ilyet nem tettél.

KAMILLA.

Nem felelek.

OROSZY.

Még nem is kérdeztelek. Csak figyelmeztetek.

A szemébe néz és a többihez megy a függöny-nyílásba.

Mind néznek a bálterem felé, nyujtogatják a nyakukat, Liszka félig künn áll már, úgy, hogy csak a négy férfit látni, háttal. Kamilla egyedül és komolyan áll a színpad közepén, ökölbesorított kezében a gyémánt.

FARSANG.

RUDOLF
kifelé néz.

Milyen mozgás van . . .

KAPITÁNY.

Ott . . . nézd . . . az emelvénynél . . .
az, aki most jön le lépcsőn . . .

OROSZY.

Melyik?

KAPITÁNY.

Az a szikár, magas . . . az a nagyon
magas . . .

OROSZY.

Aha. Látom.

RUDOLF.

Olyan, mint egy márványszobor.
A himnuszszerű zene tompán és hal-
kan szól, végig.

KAPITÁNY.

A nagy ajtón mennek ki.

ELSŐ FELVONÁS.

LISZKA.

Milyen szép . . . Most megint viszik
előtte a gyertyákat. Milyen sápadt.
Nézd Kamilla!

KAMILLA.

*mereven néz maga elé, nem arra,
amerre a többi.*

Látom.

RUDOLF.

Azon az üvegajtón mennek ki?

OROSZY.

Itt a középben . . . most . . . a citrom-
fák mellett, itt, ahol most nyitják . . .

KAPITÁNY.

Most nagyszerűen látom. A fő-
herceg mosolyog.

OROSZY.

Nem nagyon.

RUDOLF.

Iszonytató . . . Nézd, milyen rémes

FARSANG.

az az üres diadém . . . Nézd, most látni . . . a közepén . . . ott hiányzik a kő . . . Kísérteties . . .

MIKLÓS.

Mint egy szobor . . .

RUDOLF
Kamillához.

Szép nagysád!

KAMILLA
mint fent.

Láttam.

LISZKA.

Azért büszkén tartja magát . . . milyen magasan tartja a fejét! Milyen szép, szenvedő arc! *Kimegy.*

Kis szünet.

KAPITÁNY.

Vigyázz, most mennek erre. Most idenéz.

ELSŐ FELVONÁS.

Kis szünet.

Egyszerre minden férfi mélyen meghajol. Kamilla, egyedül, a színpad közepén, felkapja erre a fejét, és aztán ő is a legmélyebb udvari meghajlást csinálja arrafelé, amerre a férfiak hajolnak meg. Kamilla a földig hajol, alázatosan. A himnusz szól. Az egész társaság ebben a helyzetben marad miközben legördül a

FÜGGÖNY.

MÁSODIK FELVONÁS.

Kis terem. Hátul, középen az általános bejárat. Jobbról, egészen hátul, oldalra szolgáló nyílás, amely egy kis folyosóra vezet, a szomszéd külön szoba felé. Égő gázcsillár, amelyről bojtos zsinór jügg le. Kissé balra a középtől dúsan és ünnepélyesen terített asztal, tizenegy személyre, vacsora után. Négy-öt szék a falak mellett, néhány szék az asztalnál. Éjfél után. Messziről, nagyon tompán, alig hallhatóan báli zene. Néha a tánc dobogása.

Liszka és Rudolf az asztal előtt.

LISZKA
izgatottan.

Ne hagyjon itt, Rudolf!

MÁSODIK FELVONÁS.

RUDOLF

unottan.

Kérem, mennyei nagysád.

LISZKA.

Az istenért, ne hagyjon magamra a keservemmel. Ön az egyetlen ember, aki még segíthet rajtam.

RUDOLF.

Mivel?

LISZKA.

A világi eszméivel. A lélekbúvár tanácsával.

RUDOLF.

Kérem, mennyei nagysád.

LISZKA.

Kártyázni akar menni.

RUDOLF.

Igen.

LISZKA.

Egy percet . . . Egy percre hallgasson meg.

FARSANG.

RUDOLF.

A helyem rezerválva van. Várnak.

LISZKA.

Egy szó az egész. De nekem élet és halál.

RUDOLF.

Kérem.

LISZKA

kétségbeesetten.

Oroszyné szerelmes.

RUDOLF.

Nos?

LISZKA.

Idegés.

RUDOLF.

Igen.

LISZKA.

Izgatott. Szórakozott. A vacsoránál nem evett.

RUDOLF.

Nem sokat evett.

MÁSODIK FELVONÁS.

LISZKA.

Én meghalok ebbe, Rudolf.

RUDOLF.

Igen? Nos, és?

LISZKA.

Két évig bírta és én két év óta reménykedem . . . és most . . . Holnapután már utaznak . . . és most a végén . . . az utolsó órában veszem észre, hogy végem van, mert most szeretett bele Miklósba.

RUDOLF

jobbra néz.

Ön elfogult. Önnek fátyol borul a szemére, ha Miklóst beszélni látja vele. Akkor ön megvadul, mennyei nagysád. *Indul.* Jön?

LISZKA.

Hova?

RUDOLF.

Egy kicsit nézni a játékot. A kártyások közt promenádézni. Jöjjön, az elszórakoztatja. *A karját nyújtja.*

LISZKA

megfogja a karját.

Ne hagyjon itt. Adjon tanácsot. Nézze . . . csak egy perc az egész . . . nekem nincs senkim, akinek a szívemet kiönthetném. Barátnőimtől iszonyodom, a bátyám erkölcsbíró és ilyen bűnös érzelemmel csak nem mehetek a papokhoz! Ön ismeri Kamillát, Miklóst, a világot. Én görcsösen kapaszkodom önbe.

RUDOLF.

Az előbb, mikor a memoárjaim számára adatokat kértem, nagyon rideg volt hozzám.

LISZKA.

Milyen adatokat?

RUDOLF.

Tudja ön jól.

LISZKA

siránkozva.

Mit akar tőlem?

RUDOLF

gonoszúl.

Az előbb abban a művészsobában... olyan érdekes titkokat látott... Én azokból farsang végeig megélek az estélyeken. Ezeket nekem ujságnom kell. Én elvesztem a létjogosultságomat, ha nem tudom, hogy Báróczyné méltósága milyen toalett-meglepetésekkel szolgált a motozásnál.

LISZKA.

Megzsarol! Menekülni akarok kebeltitkaim fölöslegétől, a lelkem nyugalalmát kérem tőle és ő zsarol! Ön túlmegy az illem korlátain!

RUDOLF.

Pardon. Már nem kértem semmit.

Indul.

LISZKA

ijedten.

Ne hagyjon el. Ne sértődjék meg.
Ne hagyjon magamra zsibbasztó
szenvedésemmel. Istenem . . . mikre
kényszerít . . . Báróczyné . . . *sírva* . . .
a keblén kék selyem . . . könnyű, de
finom anyag . . . egészen halványkék...
Valencienne csipkével . . . háromszögű
Einlag . . . az Guipure-csipke . . . és
egészen körül a csipke fölött, fűzve,
egy vékony kis crême-szalag . . . de
most hallgasson meg legalább két
percig . . .

RUDOLF

ki van elégitve.

Kérem, parancsoljon.

MÁSODIK FELVONÁS.

LISZKA

sietve.

Ma este . . . mióta ott lenn beszéltek . . . Kamilla fel van dűlva. Nem lehet ráismerni.

RUDOLF.

Izgatott.

LISZKA.

Az urával nem beszél. Alig felel neki.

RUDOLF.

Idegés.

LISZKA.

Sose szokott lenni.

RUDOLF.

Velem is röviden bánt.

LISZKA.

Mindig magára akar maradni Miklóssal.

RUDOLF.

Igen?

LISZKA.

De én folyton zavarom őket...
Kétségbe vagyok esve... Folyton
Miklóst keresi a szemével. Sohase
tette.

RUDOLF.

Az igaz.

LISZKA.

Mit csináljak? Még egy napig van-
nak itt... Ha addig folyton a
nyakukon vagyok... amíg eluta-
zik... Hiszen most jövő télég nem
láthatják egymást...

RUDOLF.

A nyakukon? Nem jó. *Indul*

LISZKA.

Már megint megy.

RUDOLF.

De kérem...

MÁSODIK FELVONÁS

LISZKA.

Csak ezt az egyet. Csak még egy percig. Fel van dülva, most, az utolsó órában szeretett bele... csak úgy lobog a szeme... a túlfeszültségtől... ne hagyjon itt... nem is figyel ide...

RUDOLF.

Dehogy nem.

LISZKA

izgatottan, gyorsan.

Istenem... Báróczynét már mondtam... várjon... Wiesenfeldnét, a tőzsér nejét ismeri?

RUDOLF.

Hogyne.

LISZKA

sírva.

Hímzett fehér mousseline... Hosszú kettős betétek... körül keskeny

csipke . . . az alja kivarrva bodrozott volan-nal . . . halvány Groseille des Alpes szalag kis rosette-ekkel . . . Csak ezt mondja meg: jól teszem-e, ha Kamillát megszólítom és megalázodom előtte és megkérem, hogy ne gyötörje Miklóst, ha nem szereti. Így megtudom, hogy szereti-e, vagy nem szereti.

RUDOLF.

Hosszú kettős betétek?

LISZKA.

Igen. Szint fog vallani, muszáj neki, úgy-e?

RUDOLF.

Ha őszintén beszél vele . . .

LISZKA.

Meg fogom szólítani. *Sietve.* De mondja, hogy ezzel nem rontok-e el mindent . . . ha Miklós megtudja,

hogy könyörögtem érte? Csak egy okos szót, Rudolf, mondjon valamit, nézze . . . már kettőt megmondtam, ne hagyjon el és még van egy, csak egy okos szót, nem kérem ingyen . . . még tudok egyet, összesen hármát láttam, Istenem, de szerencsétlen vagyok . . .

RUDOLF.

S ha az asszony nem szerelmes Miklósba, akkor . . .

LISZKA.

De szerelmes. Nem lehet ráismerni. Ma úgy megváltozott egy óra alatt. De most még lehet valamit tenni, Rudolf, amit én itt szenvedek . . .

RUDOLF.

Minek jön ide?

LISZKA.

Nem ettek semmit. Ezt hogy magyarázza?

FARSANG.

RUDOLF
bölcsen.

Miklós már vacsorált.

LISZKA.

Lehet. Ez megnyugtat. És az aszszony?

RUDOLF
még bölcsebben.

Nem volt éhes.

LISZKA.

Gondolja? Hiszen ha így volna . . . Egy fél barackot evett és két kanál tuttifrutti-fagylaltot. Ez mit jelent?

RUDOLF
igen komolyan.

Tuttifrutti izgalmat jelent. Le akarta hűteni magát.

LISZKA.

Hát mégis szerelmes! Ma jobban hatott rá Miklós, mint máskor. *Hirte-*

len. És látja, ezt akarom tőle megkérdezni. Meg is fogom. *Rudolf indul.* Csak annyit mondjon: tegyem meg, igen vagy nem . . . segítsen rajtam . . . jaj Istenem . . . Várjon. A szép Jurkovichnét is tudom . . . *sírva* . . . tiszta vászon, egészen sima, egészen házias, jaj, ez az utolsó, több már nincs, kis finom kézimunkával szegve, a zsüpón alul házicsipkével, égszínkék szalag, de csak kis csokrok, — csak beszéltek volna, de ahogy az az asszony hallgat és maga elé néz és valamin gondolkodik és . . .

RUDOLF
affektáltan.

Rossz kedve van itt ma mindenkinek.

LISZKA.

Gondolja ön?

RUDOLF.

Ez a skandalum megzavarta a mulatságot. Én is borongó vagyok.

LISZKA.

Gondolja, hogy én is ezért látok rémeket? Mondja, úgy-e? Persze! Ez a motozás izgatott fel. De ezt értem, engem megmotoztak. De ő! Hiszen ő nem is érti, milyen nagy dolog ez . . .

RUDOLF

indúl.

Kezét csókolom.

LISZKA

hirtelen leül.

Nem tartóztatom. Gonosz, blazirozott ember ön. Most nincs több titkom . . . hát most nincs több türelme. Spórolnom kellett volna ezzel a három illetlenséggel.

RUDOLF.

De tündéri nagysád, hogy mondhat ön ilyet? Tudja, hogy mindig rendelkezésére állok.

LISZKA.

Jó . . . Menjen, menjen . . . menjen

MÁSODIK FELVONÁS.

kártyázni . . . Kifosztott, most itt-hagy. Nemes modor.

Kamilla jön jobbról, utána Miklós.

KAMILLA

előremegy az asztalkos, leül.

Zavarunk?

LISZKA.

Fájdalom, nem. Engem mindenki un. Rudolf örül, hogy kártyázni mehet.

RUDOLF.

Ilyet ne mondjon. Most azért is itt maradok.

LISZKA.

Mert Kamilla itt van.

KAMILLA

nyugtalan.

Miattam ne maradjon itt. Csak menjen szépen kártyázni. Olyan

nagyba megy, hogy öröm nézni.
Csak olyan füst ne volna. Szeretem
nézni a nagy játékot. Mindig kicsi-
ben kezdik és egy félóra mulva meg-
vadulnak.

MIKLÓS

mellette áll.

Miért hívott ki?

KAMILLA

halkan.

Beszélni akarok önnel.

LISZKA

Kamillához.

Azelőtt érdekelt a kártya.

KAMILLA.

Ma nem érdekel.

LISZKA.

Táncolni mégy?

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Nem.

LISZKA.

Ideges vagy.

KAMILLA.

Sose voltam.

LISZKA.

Röviden felelsz.

KAMILLA.

Igen.

LISZKA.

Nem ettél semmit.

KAMILLA

fölkel, idegesen.

Ezeket a szószos francia dolgokat nem szeretem, Galantine, mayonnaise, fricassé, fricandeau, — francia kotyfolás. Látni se tudom. Elég hosszan feleltem?

Kis szünet.

OROSZY
belép jobbról.

Mi van veled, gyermekem? Miért hagytál ott minket? Nem jól érzed magad?

KAMILLA.

Dehogy nem.

MIKLÓS.

Azt mondja a nagyságos asszony, hogy nagyon nagy benn a füst.

OROSZY.

Nyugtalan vagy. Elrontották a mulatságodat. Látom én azt. Akarsz hazamenni?

KAMILLA
leül.

A világért sem. Oly jó itt. Nem kell mindig tombolni. Most egy kicsit csöndesen beszélgetünk itt, csak menj fiam, ne zavartasd magad, aztán lenézünk a nagyterembe.

RUDOLF.

Ahol csak voltam, mindenütt ilyen feszült a társalgás.

KAMILLA.

Nyersz?

OROSZY.

Rémesen. *Rudolphoz.* Rudolf, ha akarsz, gyere, míg más nem ül le a helyedre.

RUDOLF.

Bocsánat, drága hölgyeim. *Elsiet, jobbra.*

OROSZY

indul.

Hát... ahogy akarod, angyalom. Bármikor haza akarsz menni, szólj, ne zsenirozd magad, én rögtön fölkelek és megyünk. Van elég sampányeretek? *Megnézi az üveget a vödörben.* *Csönget.* Liszka, ne gondoljon a motozásra.

FARSANG.

LISZKA.

felriad.

Nem gondolok.

OROSZY.

Mátyás hol van?

LISZKA.

Lenn van. Mindenütt szaglász, mindent akar tudni. Ilyesmi kell neki. Most ő boldog, izgatott, most ő résztvesz mindenben . . .

OROSZY

Miklóshoz.

Te ma nem játszol?

KAMILLA

nyugtalanúl.

Hagyd itt Miklóst nálunk.

MIKLÓS.

Szabadságot kérek.

MÁSODIK FELVONÁS.

OROSZY.

Félóra . . . negyedóra . . .

MIKLÓS.

Félóra.

OROSZY.

De egy perccel se több. Érted
jövünk.

MIKLÓS.

Jó.

OROSZY.

És mulattasd legalább a hölgyeket,
ne légy te is olyan zord. *A belépő
pincérhez.* Hozzon sampányert ide
is, meg a másik szobába is. A másik
szobába erőset. *A nőkhöz.* Asszonyok,
milyet akartok? Édeset?

KAMILLA.

Erőset.

OROSZY.

Tyű, ha. Hát ide is erőset. *Indul
jobbfelé.* És oda be kávékat.

FARSANG.

PINCÉR.

Hányat, kérem?

OROSZY.

Egy hordóval. Százat. *Pincér el.*
Jó mulatást. *Jobbra el.*

Kis kínos szünet.

*A két asszony az asztalnál ül, Mik-
lós Kamilla közelében áll.*

LISZKA.

Most mulassunk.

Senkise felel.

MIKLÓS

Kamillához.

Akar lejönni a terembe?

KAMILLA

halkan.

Nem.

MIKLÓS.

Nem táncolni. Csak nézni a táncot.

KAMILLA.

Itt akarok maradni.

Szünet.

LISZKA

nagy beszédbe kezd.

Rudolf, aki hirhedett lélekbúvár, azt mondja, hogy az emberek önzők. Mindenki önnön érzeményeinek világával van elfoglalva.

A pincér belép üvegekkel. A vödörből kivesszi a benne lévő üveget, a maradékot kitölti és új üveget állít a vödörbe. Aztán a többi üveggel elmegy jobbra, miután az üreset a többi üres mellé állította a falhoz.

Ezalatt senki se beszél.

LISZKA

amint a pincér kiment.

Az emberi önzés azonban csak addig jogosult, amíg másra nézve nem sértő. És az ember szívesen tűri

a mások önzését, mert tudja, hogy ennek így kell lennie, — de ha emiatt más valakit állandóan mellőznek, sértő módon . . .

KAMILLA
*Miklós*hoz.

Liszka kiről beszél?

LISZKA.

Liszka általában beszél.

KAMILLA.

Egy szót se értek belőle. De csak mondd tovább.

MIKLÓS
csillapítólag.

Liszka kedves, finom asszony, Liszka nem akar senkit megtámadni, ő nem szokott olyat mondani ami mögött más értelem van.

MÁSODIK FELVONÁS.

LISZKA

sírásra álló hangon.

Liszkát mindenki unja. Liszka mindenütt fölösleges.

MIKLÓS.

Liszka nagyon érzékeny.

LISZKA.

Ne bántsatok, én olyan könnyen sírok. *A szemét érinti.*

Kis szünet.

Őz

*hátról, középen jön, nagy sebbel-lobbal,
hangosan.*

Lent voltam! Lent voltam!

MIKLÓS.

Na ... na ... na ... na ... ! Ne dönts
fel a házat.

Őz
lihegve.

Lent voltam, nagyon érdekes híreket hozok.

MIKLÓS.

Megvan a gyémánt.

Őz.

Az nincs meg. Ellenben a rendőrség már itt van. A titkosrendőröket frakkba öltöztették, de mindenki rájuk ismer.

MIKLÓS.

Miről?

Őz.

A frakkjukról. Itt van velük egy policáj-titkár és egy főbiztos lehet, hogy maga a policájdirektor, mert az dirigálja őket. Az egész épületet felkutatták. Most szedik fel a szőnyeget a nagy lépcsőn. Lenn a kapunál emberek állanak és csak azokat eresztik ki, akiknek cédulájuk van a főbiztostól.

LISZKA.

Milyen cédula?

Őz.

Úgy látszik, mindenkit meg akarnak vizsgálni, de nem egyszerre, mert nem akarnak feltűnést.

LISZKA.

Csak nem? . . . Istenem, ha engem még egyszer . . .

Őz.

Ne félj, a te cédulád már megvan. Az enyém is. *Kamillához*. Ön is kap, ha egy szót szól. Inspekció van lenn a földszinten mindenki számára, aki el akar menni.

MIKLÓS.

És mit szól ehhez a publikum?

Öz.

Hát lássa, most megint szeretem a publikumot. Olyan jókedvük van. Úgy tombolnak, úgy mulatnak, ilyen még nem is volt. Ki van adva a jelszó, hogy ma itt olyan dalidó lesz, amilyen még nem volt Pesten, mert senki se megy haza . . . Egyáltalán nem megy haza senki . . . Két nap, két éjszaka fogunk mulatni. Magam is ifjú lábdühöncnek érzem magamat, olyan hejehuja-kedvemben vagyok. *A jobbról jövő és a bejárat felé menő pincérhez.* Hé-kás, kellner bácsi. Adjon egy kis italt. *Pincér a vödörből veszi az üveget és tölt neki.* Mindenkinek ötven fok láza van, a hölgykoszorú úgy táncol, mintha ma volna vége a világnak. És a cigány milyen szilaján húzza a szívmozgatót! Köszönöm *Iszik. Pincér el.* Mindössze egy-két öreg házaspár ment haza.

LISZKA.

Megmotozták őket?

Őz

*leül. Mind a négyen az asztalnál
ülnek.*

Nem mind. Lehet felmentést is
kapni. Már sokat felmentettek, akinek
protekcója van. Embert kell szalaj-
tani Budára, a helytartó lakására.

MIKLÓS.

Most éjjel?

Őz.

Nem alszik az most. Minden fél-
órában kap jelentést.

LISZKA.

Hát olyan borzasztó nagy dolog
az a kő?

Őz.

Ez világraszóló dolog, édesem. Ez
nagyobb dolog, mint mikor Fridrik

Károly hercegnő a berlini operaházban a királyi páholyban elvesztette azt a híres karperecet . . .

KAMILLA
elgondolkozva.

Igen.

Őz.

Ez, tündéri hölgyeim, egy óriási indiai gyémánt, eszményi tengerzöld színe van, ezernél több karátos volt, de kétszer is pallérozták, úgy, hogy valamit vesztett. Négy évig pallérozták Amsterdamban a legjobb munkások, most négy és fél millió forintra van becsülve az értéke.

A pincér bejön a középben a kávékkal és némán elmegy jobbra.

LISZKA.

Négy és fél millió!

Őz.

Nagyon szép neve van, úgy hívják, hogy: «A Nap fia». Az orosz cári kincs-

taré volt száz évig, aztán a spanyol udvaré, onnan került hozzánk, a kincstárba, most a császári korona tulajdonát képezi.

KAMILLA

feláll.

Őz

kissé meglepetten hallgat el.

KAMILLA.

Csak mondja. *Lassan a jobboldalra megy át.*

Őz

ránéz és folytatja

... azért hívják koronagyémántnak. A legszebb kő. Elsővizü gyémántnak nevezik. És tudjátok, milyen régi? Több, mint ezer éves. Kelet-Indiában találták, egy hindu templomban, ahol egy istenszobornak volt a szeme... ezer évig. Ez az istenszobor, a Brahma, egy hattyun ül és négy arca van a négy világtáj felé.

LISZKA.

Honnan tudod te mindezt?

Őz.

Leszaladtam a kaszinóba, hamar megnéztem a Conversationslexikónban. *Fölkel.* Megyek, elmondom a csibukhősöknek is . . .

LISZKA
utána szalad.

Megyek veled.

Őz.

Kártyázni akarsz?

LISZKA.

Én nem. De mit akarsz ott te?

Őz.

Én kártyázni akarok.

LISZKA.

Megint kártyázol?

MÁSODIK FELVONÁS.

Őz.

Megint belebeszélsz?

LISZKA.

Megint veszteni fogsz.

Őz.

Mit jössz utánam? Miért nem maradsz itt Kamillával? Mit csinálsz benn?

LISZKA

Nézlek.

Őz.

Borzasztó! *Indul.* De azt az egyet kikötöm, hogy egy szót se beszélj a játékomba . . . és ha rosszul megy, ne várd amíg szólok, hanem magadtól kelj fel és menj el és hagyj engem békében . . . én már igazán nem tudom mit csináljak. *Elsiet jobbra, Liszka utána szalad.*

Kis szünet.

FARSANG.

KAMILLA

*hátrasiet a középpajtóhoz, onnan néz a
jobboldali nyílás felé, nyugtalanul.*

MIKLÓS

ábrándozva.

Milyen szép ez . . . egy isten szeme
volt . . . egy isten nézte rajta kereszt-
tül a világot ezer esztendeig . . .

*Pincér visszajön jobbról és némán megy
ki a középpajton.*

KAMILLA

nagy szünet után, fojtott izgalommal.

Szeret?

MIKLÓS

fölkel.

Tőlem kérdi . . .

KAMILLA.

Azt kérdezem, szeret?

MÁSODIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Nem akarom hinni... körül kell nézennem... hogy ön... ezt kérdezi... tőlem... *rémült-boldogan.*
Kamilla!

KAMILLA.

Szeret?

MIKLÓS.

Még... feleljek is?

KAMILLA

gyorsan.

Olyan nagyon... olyan vadul,
olyan halálosan szeret... ahogy mondja...?

MIKLÓS.

Kamilla... nem bírom el... ezt a boldogságot...

KAMILLA

türelmetlenül.

Erre feleljen. Igaz ez mind?

FARSANG.

MIKLÓS.

Igaz.

KAMILLA.

Én értem mindenre képes volna?

MIKLÓS.

Mindenre . . .

Kis szünet.

KAMILLA.

izgatottan, halkán, gyorsan.

Elhagyni mindent és mindenkit, szállását, zongoráját, barátait, testvéreit, szüleit?

MIKLÓS.

Mindent . . .

KAMILLA.

Ha azt mondanám, hogy szeretem és az öné vagyok . . . nincs a világon olyan, amit meg ne tenne értem?

MIKLÓS.

Ne kérdezze. Mért kérdi? Tudja.

MÁSODIK FELVONÁS.

Jobban tudja, mint én. Kamilla . . .
mi ez?

KAMILLA.

Észre kellett vennie . . . ma nem
úgy beszéltem önnel, mint máskor . . .
Észre kellett vennie, hogy . . . ka-
paszkodtam önbe.

MIKLÓS.

Nem mertem, Kamilla . . .

KAMILLA.

Hogy ne mozduljon mellőlem . .

MIKLÓS.

Nem mertem gondolni . . .

KAMILLA.

Egész este . . . hívtam . . . marasz-
tottam . . .

MIKLÓS.

Azt hittem, nyugtalan . . . szeszé-
lyes . . . Nem tudtam, hogy ezeknek
a szavaknak értékük van . . . Soha-

FARSANG.

sem volt . . . És még most se hiszek semmit . . . Ne szóljon, ne mondjon egy szót se . . . hadd higyjem még egy percig, hogy igaz az, ami itt történik . . .

KAMILLA.

A szemét keresem . . . folyton . . . a tekintetét . . . abba kapaszkodom . . .

MIKLÓS.

Még tart . . . még tart ez a tünde perc . . . Még hiszem . . . de tudom, hogy jön az a szó . . . mindjárt ki mondja . . . az a szó, hogy ez nem gaz! . . .

KAMILLA

igen hevesen.

Szenvedni kellene értem. Tudna?

MIKLÓS.

Eddig is . . . de ezerszer annyit is . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Ha elhagynék mindent . . . Küzdeni kellene nagyon . . . mindennel . . . nagyon erős emberekkel . . . igen?

MIKLÓS.

Igen . . .

KAMILLA.

Szenvedni és küzdeni . . .

MIKLÓS.

Az . . . utolsó . . . lehelletemmel . . .

KAMILLA.

Érettem . . . énérettem . . . bünt elkövetni . . .

MIKLÓS.

Ne őrjítsen meg . . .

KAMILLA.

Énmellettem állni, átkarolni engem nagyon erősen és büszkén . . .

FARSANG.

nyíltan és nagyon . . . még akkor is . . .
titokzatosan, gyorsan . . . ha nem vol-
nék többé az, aki most vagyok . . .

MIKLÓS.

Mi lehetnél, hogy az életemet ne
adnám érted?

KAMILLA

nagyon gyorsan.

És ha . . . én kérdezlek . . . nekem
most mindent kell tudnom rólad . . .
és ha én . . . egyedül állanék ezen a
nagy világon . . . nem olyan egyedül,
mint most, de még jobban egyedül . . .
egészen egyedül . . . úgy, hogy min-
denki ellenem volna és úgy volnánk,
hogy csak kettő volna: az egyik
volnék én és a másik volna az egész
világ, mind a többi emberek . . .

MIKLÓS.

Veled . . . veled . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Ha engemet . . . Ha én . . . kidobott volnék és üldözött volnék, szabad volnék egészen, de mindenki vadászna rám . . . és nem volna egy nyugodt perc . . . És éjjel fel kellene riadni és nappal futni kellene... Velem volna?... *szinte sikoltva* . . . Veltem jönnél?

MIKLÓS.

Veled . . .

KAMILLA.

Szégyenbe . . . és rémületbe kellene! . . . És szaladásba! . . . És szabadságba . . . és gyalázatba . . . Ha szeretnélek, ha senkim se volna, csak te és te és mindig te . . .

MIKLÓS.

Semmim sincs . . . mit hagyjak el? Ha te az enyém vagy . . . mi az, amit elhagyok?

FARSANG.

KAMILLA.

És ha az uram korbáccsal üldözne . . . és ha fegyverrel üldözne . . .

MIKLÓS.

Meghalni érted . . .

KAMILLA

egyre hevesebben.

És ha . . . gyalázatos és bűnös volnék . . . és ha . . . loptam volna . . .

MIKLÓS.

Ha . . . Mit mondasz?

KAMILLA.

Ha szeretnék . . . és loptam volna . . .
tolvaj volnék . . .

MIKLÓS

rémülten.

Ha . . . mi volnál? Hogy fel . . . felvillant a szemed . . . ilyenek még nem láttalak soha . . . hogy felgyuladt a szemed! . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Fel!... Fel!... Ha azt mondanám, hogy... én vagyok az...

MIKLÓS.

Kicsoda?

KAMILLA.

Aki... Ha azt mondanám, hogy a tengerzöld követ... *az asztal elé megy, hogy ne hallják a szomszédban...* a koronagyémántot, a hindu isten szemét... hogy én loptam el.

MIKLÓS

halk rémületben, keresztülhajolva az asztalon.

Te loptad el?

KAMILLA.

Én.

MIKLÓS.

Te... loptad... el...

FARSANG.

KAMILLA.

Én.

Szünet.

Oroszy lassan, nyugodtan lép be.

OROSZY

igen nyugodt hangon.

A szabadságod letelt, Miklós.

MIKLÓS.

A szabadságom? Ja, igen.

OROSZY,

Mi az? Heves vitatkozás?

KAMILLA.

Nem.

OROSZY.

Fel vagy hevülve, kedvesem.

KAMILLA.

Az asszonyok. Hallom, megint gúnyoltak.

MÁSODIK FELVONÁS.

OROSZY.

Ne törődj velük kedvesem, már mondtam sokszor. Te különb vagy, mint ők. És Miklóst azért ne bántsod.

KAMILLA.

Nem bántom.

OROSZY.

Itt akarsz maradni?

KAMILLA.

Itt.

OROSZY.

Lekísérek Jurkovichékhoz, a leányok közé, azokat szereted. Azt mondják, lenn olyan tánc van, amilyen húsz év óta nem volt.

KAMILLA.

Nem akarok asszonyokat látni. Hagyj, édes angyalom, itt bennünket. Itt olyan jó nyugalom van. És itt vagy a közelben.

FARSANG.

OROSZY.

Szükséged van rám?

KAMILLA.

Csak mondom . . . hogy a közeled-
ben vagyok.

OROSZY

Miklóshoz.

Akkor, kérlek, Kápolnay foglalja
el a helyedet.

MIKLÓS.

Neki adom.

OROSZY

kissé élesen.

Én eddig nem engedtem.

MIKLÓS

nyugodtan.

Most szabad.

OROSZY.

Neked van fenntartva.

MÁSODIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Rendelkezzél velem.

OROSZY.

Kérlek.

KAMILLA

Hagyd itt, nálam.

OROSZY.

De akkor később már . . .

KAMILLA

türelmetlenül.

Az se baj.

MIKLÓS.

Látod, zsarnokság alatt állok.

OROSZY.

Zsarnokság alatt állasz. *Kamilla iszik.* Jobb volna, ha nem innál, szívem.

KAMILLA.

Egy csöppet.

FARSANG.

OROSZY.

Nem szoktál.

KAMILLA.

Jól esik. Ne aggódj miattam Sándor. Azzal teszel nyugtalanná, hogy úgy megfigyelsz. Ne törődj velem, szeretnék itt maradni, andalogni, beszélgetni, most jól érzem magam.

OROSZY.

Ha jól érzed magad . . . ez a fő.
*Indul, Miklós lassan a jobb nyílásig
kíséri. Oroszy el.*

*Kamilla mozdulatlanul ül a helyén,
Miklós a jobbnyílásnál áll egy ideig
némán.*

MIKLÓS

halkan.

Kétszer is mondta . . . kétszer is
mondta . . .

Kis szünet.

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Én loptam el.

MIKLÓS

közel megy hozzá.

Próbára tesz. Vad . . . megint szenvedélyes . . . most megint vad . . . mint amikor a négyesfogattal áthajtott a folyón . . . Kínozni akar valakit . . .

KAMILLA.

Nem. *Szünetet tart.* De az ilyen arszlánok, ezek a szerelmes lyonok . . . Kaland, az kell, úgy-e? Kis kaland. De nagy kaland! . . . *Ránéz.* Milyen komoly lett.

MIKLÓS.

Mert játszik velem. Mert önnek senkise ember. Önnek mindenki kutya, vagy paripa. Vagy verni akar, vagy megnyergelni.

KAMILLA.

Ezt azért mondja ön . . . mert nem hiszi, amit mondtam. Én nem verek és nem nyergelek. Én tiszta vagyok . . . és nekem szűz szívem van . . . Én . . . most végre merek beszélni . . . mert mindenkit elhagytam . . . és egyedül vagyok . . . Eddig azt hittem . . . nekem nincs szavam . . . én nem merem . . . De most nincs itt, aki ki-nevessen . . . Engem lenéznek . . . de én asszony vagyok . . . nem beteg divathölgy, mint . . . ezek a tudákos macskák . . . én . . . nem hazudom!

MIKLÓS.

Nem hazudik?

KAMILLA.

Nem . . . mert tudni akarom . . . velem jön-e ön . . . mindenhova . . .

MIKLÓS

szenvedélyesen.

Ahová viszel . . . ahová küldesz . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

odamegy hozzá . . . Nem . . . nem hazudtál?

KAMILLA.

Nem.

MIKLÓS.

Te . . . te . . .? Hát te? . . .

KAMILLA.

Én.

MIKLÓS.

Nem lehet. Nem lehet.

KAMILLA.

Megtaláltam. A földön.

MIKLÓS.

Hol?

KAMILLA
izgatottan.

A függöny mögött . . . ahová visszahúzódtunk. Most . . . megmondok mindent . . . most csak te vagy itt . . . te nem tanítasz . . . te meghallgatsz...

Ott a corridoron . . . a sarokban, ahol beszéltél . . . és én hallgattam . . . és forraltál és elsáppasztottál . . . tele voltam mindennel, amit mondtál . . . Két éve hallgatom. Aztán . . . kimentél . . . egyedül hagytál . . . a szerencsétlen életeddel . . . a szenvedéseddel . . . és a szomorú és alázatos szerelmeddel . . . Mikor egyedül akartam maradni, hogy lélekzetet vegyek . . . mert fájt, hogy el kell megint szakadnom tőled . . . és éjjel a párnámat rágom, miattad, hónapokig, otthon . . . mint tavaly . . . Most már mindent meg kell mondani . . . És akkor kimentél . . . és én leszorítottam a mellemet . . . és akkor . . . mikor ott egyedül voltam . . . ott a függöny-nél, a földön . . . ott megláttam és felvettem. Azt hittem . . . üveg . . . Akkor még nem tudtam, hogy mi-csoda, és akkor rögtön jött az az ember . . . és mondta, hogy elveszett egy gyémánt . . . és akkor a kezemben

MÁSODIK FELVONÁS.

volt . . . és gondoltam . . . egy percig várok, hadd mondja végig . . . és hátradugtam a kezemet . . . és akkor jöttek mások . . . és én azt gondoltam, te szeretsz . . . és . . . elmenni! . . . Most itt az alkalom, az egyetlen alkalom, amilyen sose jön többé vissza . . .

MIKLÓS.

Az igazat mondod?

KAMILLA.

Azt. Ha nem . . . ha nem jöhetne ide senki . . . *Nézeget . . .* Nézd meg . . . Nem jönnek?

MIKLÓS

a jobb nyílásba néz.

Senki.

KAMILLA.

Biztos?

MIKLÓS

kifigyel.

Senki. A folyosó hosszú . . . ott, messze kártyáznak . . .

FARSANG.

KAMILLA.

Itt van. *Az asztalra teszi a követ.*

Szünet.

MIKLÓS

nézi.

Ez az... és... és... *Kérdőleg
néz az asszonyra.*

KAMILLA.

Most figyelj jól ide. Nem adom
vissza.

MIKLÓS.

Nem... adod... vissza?

KAMILLA.

Nem. *Ráteszi a kezét.* Most tudod.

MIKLÓS.

Nem... adod... vissza?

KAMILLA.

Mért vagy úgy megrémülve? Úgy-e?
Miért vagy szerelmes egy ostoba

MÁSODIK FELVONÁS.

asszonyba? Nem adom vissza. Egy okos asszony visszaadná. Én nem — adom — vissza. És most megint megkérdezlek . . . hogy . . . szeretsz-e?

MIKLÓS.

Szerelmes vagyok. Szerelmes vagyok. Ájult vagyok, bűvöletbe szédültem, álmodom . . . semmi se igaz . . . Szerelmes vagyok . . . *Elébe térdel.*

KAMILLA

izgatottan, fojtottan, gyorsan.

Te nem tudod, hogy én nem birom az életemet. De most kimondom. Te csak azt tudod, hogy lovakat verek véresre és a sebes vízbe vágatok bele. Kelj fel. Most szedd össze a szívedet, mint én. *Miklós felkel.* Én nem birom az életemet. Én nem adom vissza a pogány isten szemét, nem adom vissza soha többé, mert akkor megint . . . hazautazás . . . és gazdaság . . . és a lovak . . . és egyedül lenni . . . és

mindenki lenéz és csúfol, mert ostoba vagyok, az uram meg kínoz . . . mert tanít és sajnál és lenéz . . . és úgy vágyódik rám, olyan utálatosan akar . . . és hizeleg . . . és akkor én visszaestem megint az életembe, amit nem bírok. Amíg ez nálam van, addig kifelé megyek ebből a rabságból, ez megszabadít . . . kifelé megyek . . . ez magával ránt . . . Én gyöngé vagyok . . . az uram erős és sötét és rettenetes, mint egy vasbörtön . . . és én csak így tudom tőle hozzád szabadítani magamat . . . ha örvénybe ugrom . . . ami elránt és elsodor tőle. Ide nem tud utánam jönni . . . és ha megtudja, mivé lettem . . . már nem is akar többé . . . Meghaltam neki . . . és akkor lélekzetet veszek és élni kezdek!

MIKLÓS.

Égő, tüzes tündér! . . .

KAMILLA.

A szabadságba megyek! . . . És már egy órája tartom itt és senkinek se mondhatom . . . és várni akartam vele . . . de ha most nem mondtam volna meg, ordítani kellett volna : engem fogjatok meg, engem vigyetek el, mert nálam van, nálam van! De te most velem jössz, mert mertél nekem sugdosni . . . És azért mertem ellopni, mert szeretlek . . . Nem adom vissza. Ha nem lett volna senkim . . . visszaadtam volna . . . Ez csábított . . . te csábítottál a bűnre . . . Két éve . . . tüzet raksz a halántékomra . . . parazsat nézel rám . . . Mindent megpróbáltál . . . a könyveidet eldobtam . . . a szavaidat . . . hallgattam, de elfelejtettem . . . Nehéz volt, de . . . otthon . . . azokon a vadlovakon . . . kinyargaltam magamból mindent, amit mondtál . . . És este . . . aludtam . . . agyonaludtam a szavai-

dat, az arcodat . . . de nem hagytál . . .
 újra kezdted . . . és néztél és beszél-
 télt . . . Mint az olvasztó lámpa . . .
 úgy dűlt belőled az égés . . . hát
 most . . . *A követ fogja* . . . itt foglak,
 mert loptam, és te tudod . . . Most
 már ti ketten össze vagytok kap-
 csolva : ez a gyémánt és te . . . most
 velem jösz . . . ha nem hazudtál . . .

MIKLÓS.

Hogy én . . . hazudtam? . . .

KAMILLA.

Elvettem tőlük . . . most itt mind
 szaladgálnak, fönt járnak, én már
 figyelem egész este . . . ahogy dobog-
 nak a fejünk fölött, futkosnak . . . és a
 lépcsőn föl, le . . . És futárt küld-
 nek . . . és nem alusznak . . . és táv-
 iratoznak a császárnak . . . és én
 vettem el, és itt tartom őket mind,
 az egészset, és ahogy sír az a szép öreg
 főhercegnő, azt én itt tartom . . . és

MÁSODIK FELVONÁS.

mind a kormányzókat és a rendőröket . . . és az udvart és az orosz udvart és a spanyol hercegnőket és a császári koronát és az egész rémületet mind . . . itt tartom és el mertem venni és én vettem el és nem adom vissza . . .

MIKLÓS.

Imádlak . . .

KAMILLA.

És ne mondd, hogy adjam vissza! Most még küzdenem kell vele, dula-kodik a kezemmel, de addig szorítom, amíg megszeliidül és kihül és nem mozdul és behúnyja azt a szép kék szemét és megalázkodik és meghódol, és a kutyám lesz és azt csinállok vele, amit akarok . . . De segítened kell, én mindenemet neked adom, — ahogy itt látsz, úgy vagyok a tied és senki másé és az uram vagy, és a szeretőm vagy . . . és végre, végre a nyoszolyádnál térdelek és sírok és úgy

kérlek, hogy szeress és szeress és . . .
segíts szabadulni! . . .

MIKLÓS.

El vagyok veszve . . . igézõ álmok-
kép . . . boldogság . . .

KAMILLA.

Mindjárt meg akart szökni . . .
amint megfogtam . . . szorítani kellett,
tudta, hogy urára akadt . . . neki
több esze volt, mint nektek, akik
azt mondjátok, hogy egy szép ostoba
asszony vagyok . . . õ megismert mind-
járt . . . mert ezek a gyémántok és
brilliántok . . . ezek megérik az asz-
szonyt . . . ezek tudják, hogy mi
rabolni akarjuk őket . . . Férfiakhoz
göggösek, de egy asszonytól már a
kirakatban reszketnek . . . félnek,
mint a bárányok, mikor a farkast
látják . . . megérik, hogy itt nincs
kegyelem, még az ilyen fenségesnek
se, mint ez, még ennek se, még a

MÁSODIK FELVONÁS.

császárénak meg a cárénak se, még a szerecsen isten szemefényének se... ha egyszer egy asszony a kezébe vette... Ők érzik ezt... a keztyűn keresztül érzik... hogy nem szabadulnak... mert lopják őket... és rabolják őket... és viszik őket... és fogják őket és nem adják vissza őket soha többé... És... szeretnének sikoltani és visítani... de nem tudnak... csak tüzelni tudnak és ragyogni tudnak és fájni tudnak...

MIKLÓS.

Imádlak.

KAMILLA
extázisban.

El akarok veled szökni...

MIKLÓS.

Veled... veled, igen...

KAMILLA

rajongó hangon.

Elvisszük. Amerikába . . . A kék tengeren megyünk, és én elől állok a hajón, rajongva a nagy szélben, nekitámasztom a mellemet és lobogtassa a nyitott hajamat, mint a zászlót . . . És repülök, viszem a gyémántomat, a milliómat, a sok milliós gyémántomat . . . veled! . . .

MIKLÓS.

Velem . . .

KAMILLA.

Bezárni az ajtót és meggyújtani a csillárokat, mikor sóvárogva és szerelmesen vársz rám . . . egy nagy teremben . . . és viselni . . . ezen a hó mellemen . . . neked . . .

MIKLÓS.

Óh, én szép életem . . . Óh, én szép vad életem . . . Óh Kamilla, lángborult fehér rózsám . . . veled, veled, a tengerre . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Szökni kell!... most itt mind keresik... motoznak... rendőrök... a kardokkal... és a fegyverekkel... Most kell velem jönnöd... mindjárt...

MIKLÓS.

Most... mindjárt... Örült vagy...

KAMILLA.

Az... de menni kell... visszadni már nem lehet... már késő... és nem adom, nem adom... mert tőle kaptalak téged... És ha megtalálják nálam, akkor se adom, mert dulakodni kell velem... fojtogatni kell engem, hogy odaadjam... Fejzével kell lecsapni a kezemet, hogy elérszem....

MIKLÓS.

Csak az... hogy szeretsz... mégis szeretsz... szeretted és titkoltad...

és most, mint a láva a hegyből...
úgy szakad fel belőled... hogy
szeretsz...

KAMILLA.

Nem tudtam. Most tudtam meg...

MIKLÓS.

És enélkül... lefojtottad volna
megint a szent rejtélyt... elmentél
volna... és egyszer csak sikerült
volna, hogy a gerjedelmet megöljed
a kebledben... és csak azért, ezért
a bűnért jutottam eszedbe... és nem
is engem szeretsz... azt a tenger-
zöld követ szereted... Hogy össze-
törném... egy pöröllyel... össze-
törni, hogy por legyen belőle, olyan
kis por... mint a só... és szét-
szórni a szélbe... mert azt szereted
igazán!

KAMILLA.

Hozzád vittem... téged válasz-

MÁSODIK FELVONÁS.

tottalak . . . nem mást . . . Az uramat,
azt . . .

MIKLÓS.

Az uradat? . . . Az urad . . .

KAMILLA.

Bánj el velem!

MIKLÓS.

Megbolondítottál . . . viszel magad-
dal . . . az örvénybe, a kéjmámorba...
és én repülök veled . . . Óh, én édes
örjögésem!

Szünet.

Liszka jobbról jön.

LISZKA.

Miklós, az urak kéretik, menjen be,
a helye fenn van tartva. *Senki nem
felel.* Kápolnay rengeteget veszít és nem
teljes a partie. *Senki nem felel.* Én
mondtam, hogy engem ne küldjenek,

de kényszerítettek, különben nem zavartam volna.

KAMILLA.

Nem zavarsz.

LISZKA

izgatottan.

Az urad követelte, hogy jöjjek ide és mulattassalak, mert se be nem akarsz menni, se táncolni nincs kedved és Edmond urat se akarod és Jurkovichékat se akarod, mondtam, hogy biztosan engem se akarsz, de kényszerített, én magamtól nem jöttem volna a nyakadra.

KAMILLA

Miklóshoz.

Menjen ön be és mondja meg, hogy én nem engedem önt játszani és követelem, hogy itt hagyják velem. Aztán jöjjön ide vissza. *Leül.*

MIKLÓS.

Ahogy parancsolja. *Elmegy jobbra.*

Kis szünet.

LISZKA

idegesen, feldulva, szinte rémülten.

Nem bírom nézni, olyan nagyba megy a játék, olyan halotti csöndben játszanak, még a lélekzetüket is visszafojtják... ezrekbe játszanak... és olyan valami vad és halálos hangulat van benn... nem bírom ki... Az urad nyer és vissza akarja veszteni és nem bírja, mert ezzel is csak dűl hozzá a pénz... És olyan sáppadtak... már nem bírtam, őszintén szólva ezért jöttem ki.

KAMILLA.

Nem ezért jöttél ki, Liszka.

LISZKA.

Ne mondd ezt. Miért jöttem volna ki.

KAMILLA.

Nem ezért jöttél ki, Liszka.

LISZKA

reszketve.

Csak ezért . . . jöttem ki . . .

KAMILLA.

Ne hazudj.

LISZKA

vizsgálódva néz rá.

Valami van veled, Kamilla . . .
Milyen magasan tartod a fejed . . .
milyen forró a hangod . . . milyen
haragos vagy . . . és milyen szép
vagy most, milyen felségesen szép
lettél . . . olyan szép vagy, hogy meg-
szakad belé a szívem . . .

KAMILLA.

Ezért jöttél ki, Liszka.

LISZKA

hozzámegy, lekuporodik melléje a földre.

Hogy irigyellek, milyen rettenetesen irigyellek, én irigyellek, irigyellek . . .

KAMILLA.

Ezért jöttél ki, Liszka.

LISZKA

gyorsan.

Nem ezért jöttem ki, te nem tudod, miért jöttem ki, én nem szerelemféltésből jöttem ki, én sokkal silányabb módon jöttem ki, Kamilla, én megalázva és összetörve térdelek itt, én azért jöttem ki, hogy könyörögjek neked, te szép Kamilla.

KAMILLA.

Könyörögni?

LISZKA.

Ő mindjárt visszajön, nagyon hamar kell megmondanom.

FARSANG.

KAMILLA.

Mit akarsz?

LISZKA.

Könyörögni, kérni.

KAMILLA.

Mit?

LISZKA.

Miklóst. A fiút.

KAMILLA.

Mit??

LISZKA.

Add nekem.

KAMILLA.

Micsoda beszéd ez?

LISZKA.

Add nekem. Dobb ide nekem. Neked nem kell. Ajándékozd nekem, dobd el, hogy én fölvehessem. Olyan nagy úr vagy, olyan felséges vagy,

MÁSODIK FELVONÁS.

ha nem kell neked, ne tartsd, ne adj neki reményt, én tudom, hogy téged **nem** lehet meg se közelíteni . . . de ne játszszał vele . . . dobd ide nekem . . .

KAMILLA.

Dobjam oda neked?

LISZKA.

Amíg csak annyi reménye van, mint egy hajszál, addig nem megy mellőled. Most elutazol és ilyenkor én itt maradok vele és szenvedek, mert rámosolyogtál az utolsó pillanatban... az indóházban . . . és ebből megél jövő télig . . . De neked nem kell . . . és ha egyszer . . . és ha most megmondod neki . . . és végleg eltaszítod . . . Te elmégy és én itt maradok . . . a nagy nyomorúságban talán meglát engem . . . Én bevallom neked Kamilla . . . hogy én a hetedik menyországba repülök, ha ő azt mondja

magában, hogy téged halálosan imád, hogy te eldobtad, de az utolsó cseléd is jó neki arra, hogy a testi fájdalmát enyhítse . . . És én királynénak fogom magam érezni, ha én lehetek ez az utolsó cseléd . . . Ilyet még egy asszony . . . egy másik asszonynak . . . nem vallott be soha . . . és . . . én . . . én . . . ezért jöttem ki, Kamilla.

Kis szünet.

KAMILLA.

Nem adom.

LISZKA

csudálkozva néz fel rá.

Neked . . . kell?

KAMILLA.

Nem kell. Úgy kell, mint a többi. Mindegy, ha jön, mindegy, ha megy.

MÁSODIK FELVONÁS.

LISZKA.

És nem adod?

KAMILLA.

Nem.

LISZKA.

Szereted.

KAMILLA.

Nem.

LISZKA.

De látom . . .

KAMILLA.

Rosszul látod.

LISZKA.

És mégse adod?

KAMILLA.

Nem.

LISZKA

fölkel.

Milyen kegyetlen vagy és . . . minél kegyetlenebb vagy . . . annál igézőbb vagy . . . hiszen ez a borzasztó, hogy úgy el vagyok tőled ragadtatva . . . ha férfi volnék, úgy halnék meg érted, mint ahogy más egy pohár vizet iszik. Most milyen könnyörületlen vagy.

KAMILLA.

Mondd úgy, ahogy szoktad, mikor nem hallom. Ostoba vagyok.

Messziről hallani, amint megszólal a bánatos, lassú csárdás

LISZKA.

Szép vagy . . . Még ebben sincs szerencsém . . . te akkor vagy szép, ha kegyetlen vagy . . . és még én itt szépítelek . . . Hogy megaláztál megint. Milyen semmi vagyok megint. Hogy

MÁSODIK FELVONÁS

meghaltam megint. *Gyűlölettel nézi.*
Úgy ülsz itt... mint aki halálos ítéleteket ír alá... kegyetlen királyné... fehér hóhér vagy... gyűlöletes vagy... Ez már nem is emberi... csak a halak eszik meg egymást ilyen közönnyel és hidegen, mint az asszonyok...

KAMILLA.

Menj el a badarságaiddal, Liszka, és hagyj engem békén.

LISZKA.

És csak haragudnál rám... csak gyűlölnél!

KAMILLA.

Menj haza, Liszka, én másra gondolkok úgyis, mialatt beszélsz.

LISZKA

nagy izgalomban.

Csak egy asszony tudja azt a

FARSANG.

szervedést, hogy hiába minden...
egy meleg, fehér testtel állni szem-
ben... ilyen tehetetlenül...

KAMILLA.

Menj édes fiam a tudományoddal.

LISZKA.

Gyűlöletes vagy... te... te...
természeti szépség!... Te... te test!

KAMILLA.

Igazítsd meg az arcodat fiam, meg-
látják rajtad, hogy sírtál megint.

LISZKA

*ütközhöz megy. Összetörve, gyerekes
hangon.*

Mivel igazítsam meg?

KAMILLA.

Ott van. *Oda mutat, ahová a rídi-
külljét tette.*

MÁSODIK FELVONÁS.

LISZKA

igazítja magát a tükör előtt.

MIKLÓS

belép jobbról.

Újabb félóra szabadságot kaptam.
Mondhatom, nehezen ment.

LISZKA.

Akkor én mehetek vissza.

Szünet.

LISZKA

szepegue.

Ne tartóztassatok. Szaladva el,
jobbra.

Kis szünet.

KAMILLA

hirtelen felkel.

Félóra?

MIKLÓS.

Igen.

KAMILLA.

Az elég. Sok is. Most . . .

FARSANG.

MIKLÓS.

Most?

KAMILLA.

Szökni. *Mozdul.*

MIKLÓS.

Most?

KAMILLA.

Azonnal.

MIKLÓS.

Órület . . .

KAMILLA.

Félsz?

MIKLÓS.

Ha okosan . . .

KAMILLA

kitörve.

Csak okosan ne!

MIKLÓS.

Most már . . . ahogy akarod . . .

MÁSODIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Úgy akarom . . . most rögtön, rögtön . . . innen ki, innen el . . .

MIKLÓS.

Hova?

KAMILLA.

Hozzád. Végre! Ma éjszaka . . . nálad . . . és nálad . . . amíg az uram megtudja, hogy elhagytam és szeretlek . . . és hogy már holnap reggel késő . . . mert nálad vagyok és a kedvesed vagyok . . . és aztán el . . . el . . . Félsz?

MIKLÓS.

Nálam . . . éjszaka . . .

KAMILLA.

Félsz?

MIKLÓS.

Imádlak.

KAMILLA

nagyon hevesen.

Most már . . . az uram vagy . . .

tolvaj vagy ... Ne rémüldözz. Csókolj meg az ajkamon.

MIKLÓS

a folyosó felé mozdul.

Csak erről ... ne jöjjenek ... belátnak ...

KAMILLA.

Csókolj meg ... legföljebb bejön ... és megöl ... és ... csókolj meg ... így ... *meghúzza a zsinórt és ezzel eloltja a lámpát.*

A szoba elülső fele koromsötét. A hátsó falán végigömlik az az igen erős fény, amely a folyosóról tüzel be, sárgán.

MIKLÓS

a sötét részben némán, vadul csókolja meg Kamillát, az asztalnál, ahol megcsördülnek a poharak. Nagy hosszú csók.

Egy emberi árnyék jelenik meg a világos háttérfalon. Valaki lassan jön a jobb-nyílás felé.

MÁSODIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Jönnek.

KAMILLA

hátraugrik, a fénylő falnak támaszkodik, az ajtó mellett, úgy, hogy fürdik a sárga fényben.

MIKLÓS

aki az asztaltól jobbra állott, a szín sötét részében, lassan az asztal előtt átmegy balra, előre, ott áll a falhoz lapulva, a sötétben.

Kis szünet. Fenn zúg a csárdás.

OROSZY

belép jobbról.

Miért van itt sötét?

KAMILLA.

Egyedül vagyok.

OROSZY.

Te oltottad el?

KAMILLA.

Én.

FARSANG.

OROSZY.

Miért?

KAMILLA.

Oly jó volt így itt lenni . . . egyedül
a méla homályban . . . hallgatni így a
zenét . . . a táncot . . .

OROSZY.

Miklós hol van?

MIKLÓS

megmozdul a sötétben.

KAMILLA.

Leküldtem. *Hirtelen mondta hogy
Miklóst hallgatásra kényszerítse.*

OROSZY.

Hova?

KAMILLA.

Hogy hagyjon egyedül. Nem akar-
tam senkit. Nem akarok senkit.

OROSZY.

Mi van veled?

KAMILLA.

Tudod, hogy szoktam így . . . Rám jön néha. Ez a rosszkezd. Mint otthon.

OROSZY.

Az előbb még . . .

KAMILLA.

Ez most . . . végtelenül jól esik . . . Itt így egyedül lenni a sötétben. Ezt a tombolást hallani. Nem akarok hazamenni.

OROSZY.

Lemehettél volna vele . . . Miklós-sal . . . a nagyterembe . . . ha tombolás kell . . . Miért nem mentél vele?

KAMILLA.

Unom.

OROSZY.

Szerelmes beléd.

FARSANG.

KAMILLA.

Azért unom.

OROSZY.

Nem igaz.

KAMILLA.

Unom, unom, unom. Ezért keresem a magányt. Értsd meg a feleségedet. Hagyj egyedül.

OROSZY.

Izgatott vagy. Úgy állsz itt a nagy szemekkel, mintha . . . égnél . . .

KAMILLA.

Légy okos. Hagyj itt magamra. Nem akarok hazamenni. Mindenkinek elnyerted a pénzét. Az emberek . . . sápadtan . . . kártyáznak veled.

OROSZY.

Ez bánt? Ez izgat?

KAMILLA.

Veszítsd vissza... a nyereségedet... Ne tedd tönkre őket... Hagyj itt... Én várok reggelig... én várok holnapig... de ez a halálos kártya... ahogy kifosztod őket... ahogy... Ezért mentem ki... úgy ülnek ott veled... mint a halálraítéltek.

OROSZY.

Nem akarom a pénzüket.

KAMILLA.

Menj... én itt várok... aztán lemegyek... kimegyek a csarnokba, a levegőre... csak egyedül hagyj... csak ne küldj hozzám senkit...

OROSZY.

Liszka szívesen van veled.

KAMILLA.

Ne gyilkolj vele. Hagyj... egyedül...

Kis szünet.

FARSANG.

OROSZY.

Kamilla . . . én magadra hagylak . . .
Szünetet tart . . . Én visszamegyek
hozzájuk . . . anélkül, . . . hogy meg-
gyujtanám itt a lámpát . . . hogy . . .
anélkül, hogy . . . Én neked elhiszem,
amit mondasz.

KAMILLA.

Kell is . . . hinned . . .

OROSZY

emeltebb hangon.

Úgy lesz minden, amint te akarod.
De te tudod, hogy én ki vagyok.

KAMILLA.

Tudom.

OROSZY.

Te nekem a szentségem vagy. Amit
te nekem mondasz, az szentírás. De
te tudod, hogy . . . én soha nem fogok
kérdetni tőled semmit. Te tudod,

MÁSODIK FELVONÁS.

hogy az én szavam acél, és az én
öklöm . . .

KAMILLA
nyugodtan.

Ne merészed tovább mondani.

OROSZY.

Te tudod, ki vagyok.

KAMILLA.

Te tisztességes ember vagy. Neked
nem szabad . . . te nem teheted sze-
rencsétlenné . . . ezeket az embere-
ket.

OROSZY.

Amit te nekem mondasz, az szent-
írás. Én csendes vérrel megyek
vissza . . . és azt teszem, amit mondtál
nekem. És te . . .

KAMILLA.

Én megvárlak.

Szünet.

OROSZY

lassan elmegy jobbra.

*Kis szünet. Kamilla és Miklós
mozdulatlanul úgy marad, ahogy volt.*

Fenn bánatosan zúg a csárdás.

KAMILLA

*miután megvárta, hogy Oroszy, akit
árnyéka kísér, végleg eltűnjön, és meg-
várta egy ajtó csapódását és még azután
is várt egy pillanattig, — halkán, nyu-
godtan, parancsolóan.*

Ne mozduljon. — Maradjon ott,
ahol van. — Én most kimegyek.
lemegek a csarnokba és ott várom.
Ön vár egy pillanattig, aztán bemegy
hozzájuk, mintha a bálteremből jönne.
Elmondja, hogy mi van lenn . . .
aztán velük marad egy kicsit . . . —
Ne feleljen. — Azután lejön hozzám,
az előcsarnokba. — És szeretni fogsz.
Most . . . Miklós feléje lép, a fénybe.
Kamilla egy mozdulattal visszatartja.

MÁSODIK FELVONÁS.

Pszt! Most... menj be hozzájuk...
Kisuhan az ajtón, amely előtt állott.

Szünet.

MIKLÓS

*végigsimítja a homlokát, aztán emelt
fővel lassan megy ki jobbra a szín-
padról, az erős fény felé. A bánatos
csárdás szakadatlanúl zúg.*

FÜGGÖNY.

HARMADIK FELVONÁS.

Részlet a lépcsőcsarnokból. A szinpadot hatalmas függöny fogja körül, amely előtt jobbra és balra járás van. A függöny a középtől jobbra szét van nyitva. E nyílás mögött aranykorlátos lépcsőházi erkély látszik, félkörű. A félkör egyik végén egy magas kandeláber, gyertyákkal. A középtől balra a függöny előtt két aranyozott szék. Az erkélyen túl a háttér homályba vész, csak egy óriási ablakot látni, amely a közeledő hajnaltól kék. Végig egyre hajnalodik. Távoli zene... Kis szünet, miután a függöny felgördült.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

feketében, fehér kötény, fehér főkötő, — nagy csomag női és férfi-felsőruhával,

HARMADIK FELVONÁS.

cilinderrel, bottal megrakodva jobbról a függöny előtt jön, átmegy némán a színen és balra el.

Kis szünet.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

ugyanazt cselekszi, mint az első.

Kis szünet.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ

ugyanazt cselekszi, mint az első kettő, de a szín balszélén találkozik az elsővel, aki már visszafelé jön, balról.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Még táncolnak fönt.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Csárdás?

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Igen.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Jaj, de szeretem a csárdást.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Én nem.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Mindig szeretnék csárdást táncolni, de sohse jutok hozzá, mert mindig mire vége az én dolgomnak már a cigányok is elmennek. — Sokan vannak még?

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Csak a bolondok. De már azok is kezdenek menni.

TITKOSRENDŐR

megjelenik balról az erkélyen és némán nézeget lefelé, háttal a közönségnek.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ

a harmadik csomagjára mutat.

Ezek itt . . . a kisteremben vannak,

HARMADIK FELVONÁS.

ezek külön táncoltak... bevitték a fél bandát, az húzza nekik. Hogy szaporázzák!

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Csárdás?

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

De még milyen. A földet verik.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

A gyémánt még mindig nincs meg?

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Nincs.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ

Az ilyen nagyuraságok mindig elkerülik a ruhatárat.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Az nekik nem exisztál.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Hallotta már valaha, hogy főhercegek ruhatárba tettek volna valamit? Ott nem is vesz el semmi.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Ha a gyémántot beadták volna, most megvolna.

HARMADIK RUHATÁROSNO.

Azt csak nem teszik ruhatárba...

MÁSODIK RUHATÁROSNÓ

balról jön.

Magánál van a kétszázhuszas? Vigye már, a kétszázhuszast jajgatják.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ

mikor Második belépett, sietve a jobbszélre ment, miután meglátta és nézte egy pillanattig a titkosrendőrt. Most a jobbszélen áll és integet a másik kettőnek.

HARMADIK FELVONÁS.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ.

Viszem már

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

észreveszi az integetést.

Mi az?

HARMADIK RUHATÁROSNŐ

megfordul, ő is odanéz.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ

ujját a szájára teszi, fejével mutatja.

Rendőr! Mind a három óvatosan a nyílás felé megy, hogy nézze.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Titkosrendőr!

A titkosrendőr váratlanul megfordul. A nők szétrebbennek, eltűnnek. Első jobbra, Második és Harmadik balra. A színpad üres. A titkosrendőr lassan bejön és balfelé megy. A színpad balszélén találkozik Másodikkal, aki jön vissza.

TITKOSRENDŐR

halkan.

Honnan jön?

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

remegve.

A kisteremből.

TITKOSRENDŐR.

Vannak ott még?

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Vannak, de már mennek.

TITKOSRENDŐR.

Köszönöm. *Lassan el balra.*

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

*jobbfelé megy, a jobbszélén megáll, onnan
néz utána.*

Kis szünet.

KAMILLA

*jön balról, néhány lépést tesz, megáll,
visszanéz sokáig az eltűnt detektivre.
Aztán leül az egyik székre.*

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

alázatosan Kamillához megy.

A ruha tetszik, kezit csókolom?

KAMILLA

felriad.

Mi az?

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Ruhatárosné vagyok, kezit csókolom.

KAMILLA.

Igen. Számat ad neki.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Idehozzam?

KAMILLA.

Igen.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ
a számot nézve.

Ez lent van, az alsó ruhatárban.
Elsiet, a nyíláson át, aztán balra el a
függöny mögé.

Kis szünet.

Az erkélyen a függöny mögött jobbról
jövet megjelenik Főbiztos, Titkár és
Portás. Főbiztos és Titkár szalonkabát-
ban, portás díszbundában, a nagy bottal.
Künn beszélgetnek.

FŐBIZTOS.

Akkor összesen négy kijárat van
 az épületből.

PORTÁS.

Igenis, főbiztos úr.

FŐBIZTOS.

Itt, a nagylépcsőházból három.

TITKÁR.

Itt három, abból kettőt már azonnal
 lezárattam, csak a főkapu van nyitva

és ott van Bruckner titkár az embe-
rekkel.

FÖBIZTOS.

És a negyedik kijárat?

PORTÁS

a színpadra mutat, balra.

Az a cselédségi lépcsőnél van, főbiz-
tos úr. Itt át a kis csarnokon, aztán a
vendéglőn és a konyhán, az a másik
utcára szól.

TITKÁR.

Ott van Brankó.

FÖBIZTOS.

Merre van az?

PORTÁS.

Erre parancsoljanak. *Mutat a szin-
padra, balra.*

FÖBIZTOS.

Ne ordítson.

PORTÁS.

Kérem. *Suttogva.* Erre parancsoljanak. *Indul, és előttük belép a nyíláson a színpadra, ahol balfelé megy, utána vonul Főbiztos és Titkár. Lassan és némán elvonulnak Kamilla előtt, ki-
mennek balra.*

Kis szünet.

MIKLÓS

sietve jön balról, idegesen visszanéz az eltűnt csoportra, aztán gyorsan, Kamillához.

Régóta vár?

KAMILLA.

Igen. — Mit nézett?

MIKLÓS.

Furcsa emberek járnak itt.

KAMILLA.

Tudja, kicsodák?

HARMADIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Tudom.

KAMILLA.

Fél tőlük?

MIKLÓS.

Félni?

KAMILLA.

Már egyszer voltam itt, vártam,
nem jött, felmentem, megint lejöttem.

FŐBIZTOS

lassan visszajön balról.

Bocsánat... szabad kérnem egy
szóra...

MIKLÓS.

Engem?

FŐBIZTOS.

Egy szóra.

MIKLÓS.

Kérem. *Lassan hozzámegy, Kamilla
feláll.*

FÖBIZTOS
Kamilla felé.

Bocsánat, asszonyom. *Miklóshoz.*
Úgy-e bár Steigenbürger Kálmán pro-
fesszor úr?

MIKLÓS.

Nem, kérem. Kornády Miklós va-
gyok.

FÖBIZTOS.

Akkor ezer bocsánatot kérek. *Be-
mutatkozik.* Stoff rendőrbiztos.

MIKLÓS.

Kornády.

Kezet fognak.

FÖBIZTOS.

A professzor urat . . . ismeri?

MIKLÓS.

Nincs szerencsém.

FÖBIZTOS.

Nagyon hasonlít kegyedhez . . .

HARMADIK FELVONÁS.

ahogy most itt hirtelen el tetszett menni mellettem, azt hittem...

MIKLÓS.

Nagyon sajnálom.

FŐBIZTOS.

Kérem. Bocsánat, hogy zavartam.

MIKLÓS.

Kérem.

FŐBIZTOS

meghajol Kamilla felé, balra el.

KAMILLA

komolyan.

Megijedt.

MIKLÓS.

Én?

KAMILLA.

Megijedt.

MIKLÓS.

Ez már a második, amelyik megszólít.

FARSANG.

KAMILLA.

Hol volt ilyen sokáig?

MIKLÓS.

Benn voltam a kártyásoknál.

KAMILLA.

Mit csinált ott?

MIKLÓS.

Pár szót váltottam velük . . . néztem egy kicsit . . .

KAMILLA.

Ilyen sokáig?

MIKLÓS.

Veszekednem kellett. Ott akartak tartani.

KAMILLA.

És ez mostanáig tartott?

MIKLÓS.

Igen.

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Nem mond igazat. Mikor bement, fönn álltam a corridor végében. Akkor ön kijött és állt a kis corridoron aztán még fel-alá járt sokáig egyedül. Pedig tudta, hogy várom.

MIKLÓS.

Azt hittem, itt van lenn, a csarnokban. Azt mondta.

KAMILLA.

Azért nem jött?

MIKLÓS

kissé zavartan.

Jöttem. Itt vagyok.

KAMILLA.

Miért járt egyedül fel-alá a corridoron?

MIKLÓS

hevesen.

Tele vagyok gondolattal és lázam

FARSANG.

van . . . a szívem ki akar szakadni
a mellemből . . .

KAMILLA
gyanakodva.

Gondolkozott.

MIKLÓS.

Nem . . . csak újra átéltem azt, ami
egy perc, egy pillanat alatt történt.
Kellett . . . nem hittem . . . hogy el-
higyjem, még egyszer kellett . . . és a
csókot . . . még egyszer . . . még száz-
szor . . .

KAMILLA.

Az uram mondott valamit?

MIKLÓS.

Semmit.

KAMILLA.

Kártyázik?

MIKLÓS.

Igen.

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Nyer?

MIKLÓS.

Mindent. Mindent ő. Kápolnay adósságra játszik. Őz Mátyás ruinirozva van.

KAMILLA.

Az uram nem szólt semmit?

MIKLÓS.

Nem.

KAMILLA.

Rád se nézett?

MIKLÓS.

De igen.

KAMILLA.

Nagyon?

MIKLÓS.

Nagyon.

KAMILLA.

Szóltál hozzá?

FARSANG.

MIKLÓS.

Nem. Nyugodtan álltam Mátyás mögött és néztem a kártyáját.

KAMILLA.

És akkor is rád nézett?

MIKLÓS.

Igen.

KAMILLA.

Le se vette rólad a szemét.

MIKLÓS.

Nem. Furcsa . . . hogy ezt kérdezed . . . hogy ezt tudod . . .

KAMILLA.

Ismerem ezt a nézését. Félelmes. Soha nem kiált, soha nem üt, soha nem goromba. Egy emberünk sikasztott egyszer . . . egy szóval se szidta . . . csak ránézett, ilyen rettenetes . . . aztán akkor annak el

HARMADIK FELVONÁS.

kellett mennie . . . és utána nézett . . . és az ember elment, messze, a kertben, már egészen messze ment és onnan félenken visszalesett . . . és ő még mindig ott állott mozdulatlanul . . . és nézte. Ezt ismerem. Mikor kimentél, akkor is nézett.

MIKLÓS.

Nem tudom.

KAMILLA.

Én tudom. — Féltél tőle.

MIKLÓS.

Nem.

KAMILLA.

Fel-alá jártál a corridoron. Vissza akartál menni, hogy néz-e még.

MIKLÓS.

Még csak gondolatnak is . . . hogy mondhatsz ilyet?

FARSANG.

KAMILLA.

Én azt hittem, a szempillád se mozdul meg. De megmozdult. És gondolkoztál. És nem jöttél. És most is, amikor ez a rendőr megszólított . . . *Hirtelen.* Te félsz.

MIKLÓS.

Én . . .

KAMILLA.

Te talán nem tudod. Én tudom. Sáppadt vagy. Én most vagyok nyugodt először életemben. Még a hangoikat se hallom. Ez a nagy lárma, minden, mintha meghalt volna körülöttem . . . csak én egyedül élek . . . és szállok felfelé, mintha léghajó sajkája vinne föl, el az emberektől . . . egyedül, magam . . . és te itt vagy mellettem . . . és . . . sáppadt vagy . . . és akadozol . . . és megállsz . . . és húzol lefelé . . . én úgy érzem, hogy

HARMADIK FELVONÁS.

nincs testem... csak vágy vagyok és szerelem... és szállok... és egy súlyos test van itt velem... amit nekem kell vinnem... mert halavány... és rémült...

MIKLÓS.

Mit beszél? Honnan veszi ezt?

KAMILLA.

Az arcodról. És sehonnan. És érzem.

MIKLÓS.

Az arcomról?

KAMILLA

türelmetlenül.

Kérdezed most is... Pedig azt kellene kiáltanod: nem! — És vinned engem, repülnöd, úgy, hogy én alig tudjalak utólélni...

MIKLÓS.

Ez... nagy tévedés... izgatott vagy...

FARSANG.

KAMILLA.

Mint a halál, olyan nyugodt vagyok. De most ne is mozdulj, ne is beszélj . . . Már rég nem volna szabad itt lennünk . . . már rég azt kellett volna mondanom, hogy mit állunk itt, menjünk. pillanatok alatt . . . de nem merem mondani, mert rettegek . . . hogy ha kimondom . . . ha indulok . . . lesz egy szavad, vagy egy mozdulatod, vagy egy késésed a kilépésben . . . és énbennem összeesik minden . . . ne is szólj . . . én is beszélj . . . most én félek, hogy semmi se igaz . . . hogy egy pillanat, és összezuhant minden . . .

MIKLÓS.

Ha van az arcomon valami . . .

KAMILLA

idegesen.

A hangodon . . . Most olyan érzékeny vagyok . . . most olyan élesen hallok és látok . . . mint a tolvajok . . .

HÁRMADIK FELVONÁS.

most mindenkinek a szeme mögé látok . . .

MIKLÓS.

A hangom zengzetén . . . csak a nagy, emésztő szerelmemet érzed . . .
ami kínoz . . .

KAMILLA.

Miért kínoz?

MIKLÓS
remegve

. . . . az az egy . . . az az egy . . .
ami kínoz . . .

KAMILLA.

Még most is?

MIKLÓS
kitörve.

Hogy . . . nem én . . . nem én . . .
Féltékeny vagyok . . . a gyémán-
todra . . . mint ahogy soha emberre
nem voltam féltékeny . . .

FARSANG

KAMILLA
megretten.

Téged szeretlek.

MIKLÓS.
hevesen.

És azt, amit tettél... és engem
is... és engem csak *azért*... mert
azt szereted, azt... igazán... *abba*
vagy szerelmes... azt imádod.

KAMILLA
ijedten.

Téged.

MIKLÓS.

De azt... jobban...

KAMILLA.

Téged. *Ez már üresebben hangzik.*

MIKLÓS.
elkeseredve...

A bűnödöt, azt! Az örült, szép

HARMADIK FELVONÁS.

kalandodat . . . a felviharzó új életedet . . . a megszabadulásodat . . . És engem viszel, mint egy szerelmes rabszolgát . . . lenézel és megvetsz . . . a tengerzöld kövedet imádod! . . .

KAMILLA.

Téged. *Lecsukott szemmel, egészen üresen.*

MIKLÓS.

És olyan koldus vagyok és annyit szenvedtem, hogy megalázva és megsértve . . . térden csúszom utánad . . . Már vérzem mindenütt . . . de végre hívtál, és végre a szomjas szájamon . . . megcsókoltál . . . hogy . . . hogy beteg vagyok belé és meg fogok halni.

KAMILLA
keserűen.

Attól is félsz?

MIKLÓS.

Éretted? Ha érted pusztulok el . . .

de el fogok pusztulni . . . a gyémántodért . . . és odadobom magam mámorosan a fekete vadászok elé . . . hogy engem öljenek meg . . . hogy utat nyerj . . . és mehess vele . . . a tengeren túl . . . ahol más, szép, délceg fiatal férfiak vannak . . . szenvedélyesek és elszántak . . . akik megőrülnek a csókodtól . . . és akik édelegve repülnek veled . . . nevetve és bátran . . . mert azok nem szerettek téged soha . . .

KAMILLA

összetörve, halkán.

Téged . . . téged szeretlek . . .

MIKLÓS.

Csak ma! . . .

KAMILLA

gépiesen.

Mindig.

MIKLÓS.

Ahogy ezt mondd . . . egyre gyön-

HARMADIK FELVONÁS.

gében... ahogy már nem rám gondolsz, mikor mondod... ezek a fáradt szárnycsapásai a lelkednek... Ahogy még mondod... ahogy még reméled... hogy elhiszem...

KAMILLA
egészen halkan.

Téged... öröktől fogva...

MIKLÓS.
Magamat?

KAMILLA
mint állomba.

Magadat...

MIKLÓS.
Engem... férfit... embert... ahogy itt a tied vagyok... egyedül?...

KAMILLA
lecsukott szemmel, alig halhatóan.
Ahogy... itt... az enyém... vagy...

FARSANG.

MIKLÓS

vadul.

Nem hiszem!

KAMILLA

mint a lehellet, oly halkan.

Ahogy itt . . . az enyém . . . vagy . . .

MIKLÓS.

Nem tudsz csalni! Nem tudsz hazudni!

KAMILLA.

Csak téged . . .

MIKLÓS.

Nem vagy még asszony . . . rosszszul hazudsz . . . lány vagy . . . egy szép, nagy, kivirágzott szűz gyermek vagy . . . aki a játékszerét félti . . . hogy elveszik tőle . . .

KAMILLA

elhalóan.

Nem.

HARMADIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Nem tudnál szeretni . . . magamért...

KAMILLA

Igen.

MIKLÓS.

Csak így . . . és csak most . . . és csak ezen az áron . . .

KAMILLA.

Nem.

MIKLÓS.

Már szinte nem is felelsz . . . már nem is szavak . . . amiket mondasz . . . De én most kinyitom a szemedet . . . mert most ki fogom nyitni . . . és most rám fogsz nézni . . . mert most megkérdesz tőled . . . megkérdesz . . . *nagyon közel megy hozzá.*

KAMILLA

egészen halkán, lecsukott szemmel.

Szeretlek . . .

FARSANG.

MIKLÓS
halkan.

A gyémántod nélkül is?

KAMILLA.

Úgy is . . .

MIKLÓS.

Nézz rám.

KAMILLA

ránéz. Halkan.

Úgy is.

MIKLÓS.

Ha nem volna? . . .

KAMILLA.

Akkor is . . .

MIKLÓS.

Soha.

KAMILLA.

Akkor is . . .

HARMADIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Soha!... Hogy higyjem ezt el neked? Hogy higyjem el, hogy nemcsak vadászkutyának kellettem... csak büntársnak vagyok jó... mert kártyás és korhely vagyok, mert azzá lettem évek szenvedésében... Mondd, hogy' higyjem?

KAMILLA.

Higyjed.

MIKLÓS.

És ha erre meg kellene esküdnöd?

KAMILLA

üresen, gépiesen, gyorsan.

Esküszöm...

MIKLÓS.

Hogy' mondtad ezt... És én mindenemet adom... És itt ájul-tan... nem akarja, és mégis elárulja... És nem tudja titkolni... hogy nem én kellek neki.

FARSANG.

KAMILLA

elhalóan.

Esküszöm.

MIKLÓS.

Fáradtan . . . és reménytelenül esküszik . . . halott szavakkal . . .

KAMILLA.

Mit . . . akarsz . . . tőlem . . .

MIKLÓS.

Egy! Egyetlenegy . . . *egy* bizonyíték van! Egyetlen!..

KAMILLA

ijedten.

És az?

MIKLÓS.

Arra . . . amit mondasz, amit hazudsz . . . hogy szeretsz . . . ha igen, van bizonyíték!

KAMILLA.

És az . . .

HARMADIK FELVONÁS.

MIKLÓS
hevesen.

Tudod! Már tudod!

KAMILLA
remegve attól, ami jön.

Istenem . . .

MIKLÓS.

Csak azt akarod, hogy én mondjam
ki. De most kimondom! Most . . .
inkább ebbe pusztuljak bele . . .

KAMILLA
könyörgőn.

Miklós . . .

MIKLÓS.

Egy bizonyíték van . . . És akkor . . .
és akkor érted meghalni a legszebb,
a legszebb . . . Mondjam?

KAMILLA.
Miklós . . .

FARSANG.

MIKLÓS.

Add vissza a gyémántot.

KAMILLA

felwillanó szemmel.

Megvagy. Itt van. Tudtam.

MIKLÓS

hevesen, ostromolva.

Egy örült ötlet . . . egy caprice, egy szeszélyes perc . . . egy nyomorult véletlen, hogy az ördög odadobta a lábad elé . . . Minek ragaszkodol hozzá, ha szeretsz? . . .

KAMILLA

maga elé.

Ha nem érzed . . . sose fogod megérteni, hogy . . . a bűnöm, a szerelmem . . . egymáson gyuladt meg . . .

MIKLÓS.

De ha már tudod . . . mi szükséged rá! . . . Dobj el . . . és szeress! . . .

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Te arra gondolsz, hogy az édes anyád mit fog szólni.

MIKLÓS.

Ezt ne mondd... ezt már... ott fönn... megöltem magamban...

KAMILLA
izgatottan.

És... a barátaid mit fognak mondani. Kornády Miklós... megszökött egy nagy lopással... A kaszinól

MIKLÓS.

Hagyj ezzel... ebben a részegségben hagyj még meg, nem gondolok rájuk, senkire... az anyámra... nem, senkire...

KAMILLA
őszintén nagy fájdalommal.

És az én anyám? Nekem is van.

Az én kaszinóm, az én becsületem?
 Nekem is van. Az uram . . . És az én
 gyalázatom? Az én anyám? Az én
 uram . . . Az én életem . . . az én
 menekülésem . . . az én börtönöm . .
 és az én pillanatom, mikor megfognak
 és vége . . . és meghalni, ha nem
 sikerült . . . az én életem, az én
 sebem a szívemen . . . az én vérem . . .
 és az én eltemettetésem valahol messze,
 ahol a vadászok elől pisztolyhoz
 nyultam . . . az én lecsukott sze-
 mem . . . ?

MIKLÓS

hirtelen.

Mind . . . mind . . . itt tartod a
 jobbkezedben . . . a keztyüdben . . .
 Egy mozdulat . . . és ha szeretsz . . .
 ez mind a földön van, ott . . . és meg-
 nyílik az Isten szép, áldott kék ege . . .
 és a nyár süt le a szívünkre . . . csak
 a kezedet kell . . . így . . . kinyitnod . . .

KAMILLA

fájdalmasan.

Hogy dobjam el. Adjam vissza.

MIKLÓS

rábeszélően.

Esztendők nyugodt boldogsága . . .
ahogy az isten rendelte nyomorult,
kis embereknek . . . a nagy korlátok
közt . . . ahogy a természet egymás-
hoz szorít két égő fiatal embert . . . a
nagy reszketésekre . . .

KAMILLA

fájdalmas mosolylyal hallgat.

MIKLÓS.

. . . Hogy egymás szemébe nézze-
nek . . . és forrón és remegve egymás-
hoz nyuljanak . . . és évek ne legye-
nek elegek . . . hogy még mindig
szomjazzák egymást . . . és együtt,
együtt . . . El attól, akit nem szeretsz.

FARSANG.

KAMILLA.

Ezt . . . kerestem . . .

MIKLÓS.

Könnyű . . . Egy szó . . . Egy írás...
Elválni . . .

KAMILLA

fájdalmas gúnynyal.

Az írás kell.

MIKLÓS.

Ha nincs köztünk egyéb fal, mint
egy darab üres papir, amire rá kell
írni valamit . . .

KAMILLA

elmerengve, kiábrándultan.

Hogy rend legyen.

MIKLÓS

hirtelen.

Ne hidd, hogy ezen a világon van
olyan veszély . . . amitől . . . ha te az
enyém vagy . . . Mitől félek én?

KAMILLA

fájdalmas gúnynyal.

Hogy kényelem legyen. Szép, rózsaszin kárpitos hálóterem, biztonság. Patyolatpárna alatt az iromány, hogy elváltam és te nőül vettél. Az ajtó bezárva, a függöny leeresztve . . . és az egész világ örzi és tiszteli a hitvesi szerelem idylli kéjeit . . .

MIKLÓS.

hevesen, boldogan.

A mennyország. És gyermekünk születnék.

KAMILLA.

maga elé, keserűen.

Nyugalom . . . Kényelem.

MIKLÓS

gyorsan.

De nem kell, ha mást akarsz. Ha veszélyt akarsz, ha vadregényes kaland kell . . . mindent! Leszököm hozzád a birtokodra . . . és ha százan

öriznek . . . bemászom az ablakodon,
 éjszaka . . . és ha megfog, vágjon le . . .
 löjjön le . . . Ha akarod: cselédnek
 állok be a parasztjaid közé . . . úgy
 osonok hozzád . . . nem félek semmi-
 től . . . És itt . . . valahol . . . nálam,
 vagy máshol . . . ahová eljössz . . . ha
 a bűnt keresed . . . ha a veszély iz-
 galmát akarod . . . egy lakás, ahol
 várlak . . . ahol örökké éhesen vár-
 lak . . . egy kis lakás . . .

KAMILLA

fájdalmas gunynyal.

Egy kis lakás . . . Pesten . . . Az ó-
 városban . . .

MIKLÓS.

Csöndes utcában . . .

KAMILLA.

Ahol senki se lát . . .

MIKLÓS.

Puha kis szobák . . .

KAMILLA

diadallal, de már fáradtan, szünet után.

Megint megvagy! Kis lakás . . .

MIKLÓS

íjedten.

Te mondtad!

KAMILLA

szenrehányóan, keserűen.

Ennyi minden kellett hozzá! . . .
hogy ott légy, ahol . . . kezdeni szé-
gyelted . . . hogy oda jussál . . . ahol
a többi van . . . mind ezek a selado-
nok frakkban és attilában . . . Egy
szép, finom kis lakás az ó-városban
és rajtam sűrű fátyolkendő alkonyodó
délután . . . és rajtatok illatszesz . . .
és boudoir és virág az asztalkán . . .
még a nyoszolyán is kaméliaszir-
mok . . . kis lakás! . . .

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

*jön a nyílásból, hozza Kamilla belépő-
jét és shawlját. Lassan közeledik feléjük.*

KAMILLA.

Tegye le . . .

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Igenis . . . *Leteszi és elmegy.*

Szünet.

KAMILLA

sóhajtvá.

Kis lakás.

MIKLÓS

megijed.

Kamilla!

KAMILLA.

Megijedtél. Elhagytál.

MIKLÓS

ijedten.

Nem! Nem!

KAMILLA

fájdalmasan.

Te egy tisztességes fiú vagy.

MIKLÓS.

Úgy mondd ezt, mintha gyalázni akarnál vele . . . Mit teszel velem? . . . Miért beszéltetsz? Miért faggatsz . . . kínozol . . . vizsgálsz . . . Miért nem hagysz meg a kábult részegségemben, hiszen tudod . . . hogy megyek veled . . . ahová akarsz! *Rémülten.* Beszéltetsz velem . . . olyat mondatsz velem . . . ami nem igaz, ami nem is kell . . . Kamilla! . . . Mikor tudod, hogy amit te akarsz . . .

KAMILLA.

Most félsz, hogy lemaradsz . . . hogy itt hagylak . . .

MIKLÓS.

Megyek veled . . . ahogy te akarsz! . . .

KAMILLA

maga elé, nagyon őszintén.

Az egyetlen volt. Akit valaha szerettem. Soha senkit, csak ezt.

MIKLÓS.

Ne veszítsünk egy percet se! *Megragadja Kamilla belépőjét.* Most . . . azonnal . . . el . . . azonnal . . .

KAMILLA.

Tedd le . . . Hagyj . . . Lélekzeni akarok.

MIKLÓS.

Azonnal . . . el innen . . .

KAMILLA

gondolatokban.

Igen. Egy kicsit még.

MIKLÓS.

Egy pillanat . . . rohanok a ruháért . . . rögtön itt vagyok . . . *Indul.*

KAMILLA.

Nem lesz késő?

MIKLÓS

megáll.

Késő? . . . Hogy késő lesz?

KAMILLA.

. . . Mire visszajössz értem . . .

MIKLÓS

visszajön.

Hát . . . megyek így . . . ahogy vagyok . . . csak jöjj . . . azonnal . . .

KAMILLA

halkan.

Menj a ruháért.

MIKLÓS.

Nem . . . nem kell.

KAMILLA.

Nem jöhetsz ki velem . . . kalap nélkül . . . feltűnő . . . *leül* . . . menj . . . öltözz fel . . .

FARSANG.

MIKLÓS.

Egy perc! *Jobbra, a nyíláson át elrohan.*

Kis szünet.

LISZKA

balról bejön

Tudtam, hogy egyedül vagy.

KAMILLA

jelentőségtelesen.

Egyedül vagyok.

LISZKA.

Azért jöttem . . .

KAMILLA.

Ha tudtad volna . . . hogy egyedül vagyok . . . nem jöttél volna. De most nem bánom.

LISZKA.

De Kamilla . . .

KAMILLA.

Gyere ide.

HARMADIK FELVONÁS.

LISZKA.

Oh . . .

KAMILLA
szeretettel.

Ülj le ide mellém.

LISZKA
szinte rémülten.

Ezt még . . . istenem . . . ezt még
sohse mondtad nekem . . .

KAMILLA.

Mit?

LISZKA.

Hogy üljek le . . . melléd . . .

KAMILLA.

Ülj le. *Liszka leül.* Te az előbb, ott
fenn . . . könyörögtél nekem.

LISZKA.

Igen.

KAMILLA.

Mikor bejöttél . . .

FARSANG.

LISZKA.

Igen.

KAMILLA.

Emlékszel még, mit mondtál?

LISZKA.

Igen, Kamilla.

KAMILLA.

Valamit kértél. *Kis szünetet tart.*
Valakit elkértél tőlem.

LISZKA.

Igen.

KAMILLA

nagyon nyugodtan.

Neked adom.

Szünet.

LISZKA

hitetlenül.

A fiút . . . a fiút . . .

KAMILLA.

Neked adom . . .

HARMADIK FELVONÁS.

LISZKA

félve, hogy nem jól érti.

Azt kértem . . . hogy . . . neked
úgyse kell . . . és mondj neki valamit,
amiből megtudja, hogy minden hiába
nálad . . . Mert ezt kértem! . . .

KAMILLA.

Tudom. Emlékszem.

LISZKA.

És?

KAMILLA.

A tied.

Szünet.

LISZKA.

Istenem . . . történt valami?

KAMILLA.

Nem történt semmi. Megbántam,
hogy kegyetlen voltam hozzád.

LISZKA.

És ő már . . . ő már tudja?

FARSANG

KAMILLA.

Mindjárt tudni fogja.

LISZKA

fölkel.

De nem mondd meg neki...
hogy én ezt *kértem*... és nem fogja
megtudni, hogy te azért mondd ezt
neki... azért vágod el örökre az
útját... mert én könyörögtem...

KAMILLA.

Ne félj.

LISZKA

gyorsan.

És még azt se szabad neki megtudni,
hogy én tudok erről... mert akkor
megutál... Sejtene se szabad...
hogy a hiúsága ne sajogjon... Én
nem tudok az egésztől semmit

KAMILLA.

Nem.

LISZKA.

Még nem tudja?

KAMILLA.

Már kezdi . . . Neked azért szoltam most, mert ma éjszaka . . . vagy holnap reggel . . . most következik az a napja, amikor végleg egyedül marad . . . és vigasztalás kell neki . . . most jön az az első, égő, fájó nap . . . hogy kapaszkodnia kell majd minden csillapításba . . . és légy te a közelében és légy okos, nyerd meg a vonzalmát . . . és légy te az első nő, akit meglát, mikor körülnéz . . . hogy te ott légy, még mielőtt a rossz személyek . . . hogy ne kerüljön azoknak a kezére . . . hogy még idején . . .

LISZKA.

Oh, az én nagy nyomorúságom. És . . . köszönöm neked. *Megfogja a kezét.* Látod . . . milyen koldus vagyok.

FARSANG.

KAMILLA.

Én vagyok a koldus, Liszka.

LISZKA.

Te? Te ragyogó királyné! Aki ilyet tudsz adni! Egy szavaddal . . . egy mozdulatoddal . . . tündérvilágot tudsz adni . . .

Kis szünet.

KAMILLA.

Menj most el, Liszka, mert ő most ide visszajön. És ha itt meglát . . . most . . . ebben az utolsó percben . . .

LISZKA.

Megyek. *Jobbfelé megy.*

KAMILLA.

És ne engedd . . . Veletek menjen, ne engedd ki az utcára egyedül . . . *nagy fájdalommal.* Csak azt ne . . .

LISZKA.

Megyek . . . *ki a nyíláson, ott balra elmegy.*

Kis szünet.

*Főbiztos és Titkár, balról elöl jövet
némán és lassan átmegy a színen és
jobbra elöl el.*

KAMILLA

nézegeti a gyémántot.

Kis szünet.

MIKLÓS

*a nyiláson, annak jobboldala felől
sietve jön kabátban, kezében köcsög-
kalap.*

*Itt vagyok. Megragadja Kamilla be-
lépőjét. Menjünk . . . most menjünk...*

KAMILLA.

Kicsi vagy.

MIKLÓS.

Miért . . . mondod . . . ezt . . .

KAMILLA

fájdalmasan.

Innen felülről . . . ahol én szál-

lok . . . olyan kicsinyek az emberek,
mint a hangyák. És te elmaradtál . . .
te is ott vagy köztük . . . a sokaság-
ban . . . te is olyan kicsi-kicsi vagy . . .

MIKLÓS.

Kamilla !

KAMILLA.

Okos vagy. Ellenség vagy.

MIKLÓS.

Kamilla . . .

KAMILLA.

Egy erős, buta férfi . . . isteni lett
volna.

MIKLÓS.

A tied vagyok . . . a rabszolgád . . .

KAMILLA.

Okos vagy. Kicsi vagy.

MIKLÓS.

Az életem . . .

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA

kezében a követ.

Már nem kell.

MIKLÓS.

Mit csinálsz . . . az istenért . . . meglátják! . . .

KAMILLA

fölemeli a követ, nézi.

Szép tengerzöld gyémántom . . .

MIKLÓS.

Meglátják . . . vigyázz! . . .

KAMILLA.

Még egyszer a szemébe nézek, jól, mélyen . . .

MIKLÓS.

Mit akarsz? *Rémülten.* Csak nem . . .

KAMILLA

magasra tartja a követ és szenvedélyesen néz rá. Elcsúkló hangon:

Visszanéz rám! *Hirtelen lekapja,*

FARSANG.

jobbra néz, aztán nyugodtan és gyöngéden eldobja, balra, ki a színpadról.

MIKLÓS.

Mit csinált? *Leteszi a belépőt a székre.*

KAMILLA

ezalatt lassan jobbfelé ment. Kiszól jobbra.

Kérem!

FÖBIZTOS

megjelenik a színpad jobbszélén.

Engem méltóztatik?

KAMILLA.

Igen.

FÖBIZTOS

közelebb megy Kamillához.

Parancsol?

TITKÁR

ugyanekkor szintén megjelenik jobboldalt, kíváncsian néhány lépést tesz és megáll.

KAMILLA

vezeti a főbiztost balfelé, hidegen és mosolyogva.

Kérem . . . ott csillog valami . . . az urak nem azt keresik? *Kimutat oda, ahová a gyémántot dobta.*

FŐBIZTOS.

Hol?

KAMILLA.

Ott . . . a függöny mellett . . . a sarokban. Én a világért se nyulok hozzá. Nem merek a közelibe se menni, mert hátha ez az . . .

FŐBIZTOS

balra siet, lehajol, kívülről fölveszi, úgy, hogy ő azért látható marad.

A gyémánt! . . .

TITKÁR

erre a szóra mint a nyíl, rohan a főbiztoshoz és megáll mellette.

KAMILLA.

Ez az?

FŐBIZTOS.

Ez. Izgatottan, hirtelen, a titkárhoz. Kár, hogy ön nem volt itt, mikor megtaláltam!

TITKÁR.

Én itt voltam... mikor önagsága...

FŐBIZTOS

izgatottan.

Nagysád... ez a boldogság, amit önnek köszönhetek... Boldog volnék, ha szerény erőmmel legmagasabb helyen... Szabad kérem: szerencsétessen becses nevével.

Kivülről fojtottan hallatszani kezd a bánatos, duhaj szupécsárdás.

KAMILLA.

Nem szükséges... Én hozzá se nyultam...

HARMADIK FELVONÁS.

FŐBIZTOS
örömmel.

Szóval nem óhajtja nagysád, hogy
a neve szerepeljen?

KAMILLA.

Nem.

FŐBIZTOS.

Köszönöm . . . kezét csókolom . .
Elrohan balra. Titkár utána.

Szünet.

*Egy távozó társaság átmegy hátul a
nyílás előtt, az egyik hölgy meglátja a
némán álló Miklóst.*

A HÖLGY
vigan.

*Kornády Miklós! Nagy csomó virá-
got szór feléje és nevetve el.*

Szünet.

KAMILLA.

Most már le lehet tenni a kabátot.

FARSANG.

MIKLÓS.

Mit . . . mit csinált? . . .

KAMILLA.

Visszadobtam a tengerbe.

MIKLÓS.

Én ebbe . . . bele fogok pusztulni . . .

KAMILLA

feláll.

Miért zenélnek? Az én farsangomnak vége.

OROSZY

a nyílásból jön. Megáll előttük.

A partie feloszlott.

KAMILLA.

Megyünk?

OROSZY.

Ha akarod. *Miklóst nézi.*

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Végig . . . mindig nyertél?

OROSZY.

Nem. Visszaadtam. Visszadobáltam. *Miklóshoz*. Téged vártunk.

MIKLÓS.

Nem jöhettem.

OROSZY.

Jól titted. Te is vesztettél volna.

MIKLÓS.

Lehet.

OROSZY.

Így . . . hogy nem jöttél . . . nyertél?

Kis szünet.

MIKLÓS.

Belém akarsz kötni?

OROSZY.

Feltétlenül.

MIKLÓS.

Ne erőlted magad. Rendelkezzél
velem.

OROSZY

erősen.

Fogok is.

KAMILLA

hirtelen és hevesen.

Miklós menjen, önt várják és téged
kérek, kímélj meg engem. Miklós,
menjen ön, Őz Mátyásék várják,
rám bízták, hogy küldjem

MIKLÓS.

Én . . .

KAMILLA

parancsolóan.

Azonnal menjen.

MIKLÓS

Oroszyhoz.

Ha akarsz, megtalálsz. *Meghajol és*

a nyíláson el. Oroszy lépést tesz Kamilla felé.

KAMILLA
hirtelen.

Egy pillanat választott el attól, hogy nevetségessé légy . . . és igazságtalanságot kövess el. Te azt hiszed, hogy ez az ember . . .

OROSZY.

Szerelmes beléd.

KAMILLA.

Azt tudod két év óta.

Még mindig fojtottan, de erősödik a csárdás.

OROSZY.

Ma este úgy viselted magad . . .

KAMILLA.

Az istenért . . . el ne szöld magad . . . nem tudod! . . .

FARSANG.

OROSZY.

Micsoda beszéd ez? Mi ez? *Ijesztően.*
Mit nem tudok?

KAMILLA.

Én figyelek egész este.

OROSZY.

És én téged.

KAMILLA.

Tudom... Megyek, kóválygok, ég az
arcom, nem találok a helyemet,
lobog a szemem... és reszket a
hangom... ezt mind láttad és tud-
tad... és nem tudtad, miért...

OROSZY.

Nem tudtam?

KAMILLA

Nem.

OROSZY.

Nem tudtam?

KAMILLA.

Azt hitted, ez a szegény kis juris doctor . . .

OROSZY.

Szegény kis juris doctor?

KAMILLA.

Hálás vagyok neki, hogy ezekben a perceimben ott volt mellettem . . . szegényke . . . mint egy jó kis kutya...

OROSZY.

Mi . . . mi volt?

KAMILLA.

Megmondom. Elmondom. De egy szót se szólj ; már rendben van minden.

OROSZY.

Az istenért . . . mit csináltál megint?

FARSANG.

KAMILLA

Sándor... én találtam meg a gyémántot, amit a főhercegnő elvesztett...

OROSZY

rémülten a mellére teszi a kezét.

KAMILLA

hirtelen, folytatva.

De már a rendőrségnél van.

OROSZY.

Már? Mi az: már...?

KAMILLA.

nagyon gyorsan.

Ne szólj közbe. Mindent megmondok. Vacsora előtt, lenn a függöny-nél... a földön megtaláltam...

OROSZY.

És nem adtad vissza...

HARMADIK FELVONÁS.

KAMILLA.

Már náluk van . . . eldobtam . . .
megmutattam neki a földön . . . fel-
vették, minden rendben van . . .

OROSZY.

A vacsora alatt . . . nálad volt . . .

KAMILLA.

Nálam.

OROSZY.

Ezért . . . nem ettél . . . hallgat-
tál . . .

KAMILLA.

Ezért . . . Ezért viselkedtem úgy . . .
nem szerelem . . .

OROSZY.

Türted, hogy az embereket motoz-
zák, hogy itt minden felforduljon . . .
hogy úri hölgyeket levetköztessenek . . .

KAMILLA.

Ne izgasd magad, azok örültek,

FARSANG.

hogy a drága alsóikat látta a többi asszony . . . Te ne sajnálj senkit, csak engemet.

OROSZY

már nyugodtabban.

Mindig . . . ezek a vadságok . . .

KAMILLA.

És azt a szegény Miklóst . . . kényszerítettem, hogy velem maradjon . . . mert félttem . . . és ő se tudta, mi bajom, csak tűrte a nyers modoromat . . .

OROSZY

őszintén.

Kétségbe kellene esnem . . . nem lehet veled bírni . . . de . . . *nagyot sóhajt.* Istenem . . . most olyan végtelenül boldog vagyok . . . *kezet csókol neki.* Te drága . . . tiszta . . . bocsáss meg egy szerelmes öreg embernek . . .

KAMILLA

kacéran, szeliden.

Öreg?

HARMADIK FELVONÁS.

OROSZY

lélekzetet vesz.

Jaj . . . *lehunyja a szemét* . . . az életem legrosszabb órája volt.

KAMILLA

hamis alázatossággal.

Nem haragszol?

OROSZY.

Csak . . . te . . . ne haragudjál.

KAMILLA.

Már azt hitted . . .

OROSZY.

Mikor úgy szeretlek . . .

KAMILLA.

És én . . . téged.

OROSZY

a kezére hajol.

Te szép . . . gyermekem . . .

KAMILLA

lecsukott szemmel.

Csak téged . . .

FŐBIZTOS

jön balról.

Bocsánat, asszonyom.

KAMILLA

bemutatja.

Az uram . . . a rendőrbiztos úr.

FŐBIZTOS.

Stoff.

OROSZY.

Oroszy.

FŐBIZTOS.

Örvendek. A nagyságos asszony
volt oly szerencsés . . .

OROSZY.

Tudom.

FŐBIZTOS.

És volt oly kegyes . . .

HARMADIK FELVONÁS.

OROSZY.

Igen, hallottam.

A csárdás duhajabban szól. Kamilla a színpad jobboldalán áll és hosszas, szomorú mozdulattal, fejét hátrahajtva figyeli a zenét. Búcsúzik tőle. Aztán lassan lehajtja a fejét, mint akiben minden összeomlik.

Ezalatt :

FŐBIZTOS.

Hát én most . . . lovas futárral jelenttem a helytartó úr önagyméltóságának, hogy a keresett legfelsőbb ékszerdarab . . . megvan. Önagyméltósága érdeklődött a . . . legfelsőbb ékszerdarab megkerülésének . . . részletei iránt. A nagyságos asszony kegyesen azt parancsolta nekem, hogy becses neve . . . ne említették meg . . . és én így voltam bátor . . . mindössze annyit jelenteni, hogy . . . én . . . találtam meg. Kamillához. Így méltóztatott . . .

FARSANG.

KAMILLA

nagyon halkán.

Igen.

FŐBIZTOS.

Most csak azért bátorkodom ... zavarni, hogy ... konstatáljam ... így tetszett kívánni ...

KAMILLA

alig hallhatóan.

Feltétlenül.

FŐBIZTOS.

Még abban az esetben is, ha a *journalistica* igen tisztelt ujdondásai ...

OROSZY.

Nőnek semmi köze ehhez az egész ügühöz. Ha ő látta meg, kötelessége volt a rendőrséget figyelmeztetni rá, de megköveteli, hogy semmiféle skandalumba bele ne keverjék, még mint becsületes megtalálót sem.

HARMADIK FELVONÁS.

FŐBIZTOS.

Abszolút korrekt álláspont.

OROSZY.

A *journalistica* igen tisztelt újdondásai pedig, ha csak ön nem szól nekik . . .

FŐBIZTOS.

Az istenért, kérem! . . .

OROSZY.

Nahát ..Tőlünk nem fognak megtudni semmit.

FŐBIZTOS.

Abszolút korrekt. Volt szerencsém.

OROSZY.

Ajánlom magamat.
Meghajlások, főbistos balra vissza, el.

FARSANG.

MIKLÓS

*a nyílás mögött, az erkélyen megjelenik,
jobbról. Leszól, háttal áll a közönségnek.*

Portás . . . egy fiákert! . . .

PORTÁS HANGJA

alulról.

Igenis, nagyságos úr. *Távoli kiáltás.*
Fiáker!

OROSZY

odafigyelt, odamegy.

Miklós!

MIKLÓS

bejön a nyíláson.

OROSZY.

Miklós . . . az előbb . . . igazságta-
lan voltam . . . *kezét nyújtja feléje.*

MIKLÓS.

Kérlek szépen . . . *kézfogás.*

OROSZY.

Nem jössz velünk?

HARMADIK FELVONÁS.

MIKLÓS.

Bocsássatok meg . . . Őz Mátyásékkal ígérkeztem . . .

KAPITÁNY

megjelenik a nyilásban.

OROSZY.

Hallottad a nagy ujságot?

KAPITÁNY.

Nem. Mit?

OROSZY.

Megtalálták a gyéuántot.

KAPITÁNY.

Nahát! Kinél? *Iudul Kamilla telé.*

OROSZY.

Senkinél. A földön volt. *Jobb felé kiszól.* Fogja ezt a számot.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ
belép.

Igenis, méltóságos uram. *El, jobbra.*

OROSZY.

Öt perccel a borraivaló előtt mindenki méltóságos úr. *Figyel a zenére, kimegy a nyílásba.*

KAMILLA

magába roskadva, megsemmisülten áll a színpad balszélén.

KAPITÁNY

Kamilla mellé kerül.

Régen volt ilyen sikerült bál Pesten. Ezek még délig fognak táncolni. *Kamilla nem felel.* . . . Eleinte zavart az a gyémánt-história, de aztán mindenki elfelejtette. Már nem is emlékszik rá senki . . . *Kamilla nem felel.* Azt mondják, kint már nincs hideg. Megenyhült az idő . . . Esik a

HARMADIK FELVONÁS.

hó... *Kis szünet. A szupécárdás most már tombol, asszonyi nevetés, egy-két kurjantás kíséri.*

OROSZY.

Még mindig táncolnak. *Kamillára néz.* Ha kedved van?

KAMILLA

mereven, üres, hideg hangon.

Hazamenni.

Őz és Liszka az erkélyen jobbról jövet, utcára öltözve megjelennek. Onnan csak Miklóst látják, aki a nyílás előtt áll.

Őz.

Van kocsí?

MIKLÓS.

Már kiáltott a portás.

OROSZY.

Velük mégy?

MIKLÓS.

Megigértem.

FARSANG.

Őz
bejön

Reggelizni megyünk az István fő-
hercegbe. Jöttök ti is?

OROSZY
Kamillára néz.

KAMILLA
nemet int.

OROSZY.

A feleségem fáradt. Hazamegyünk.

Őz.

Isten veletek. *Indul, visszajön.* Igaz,
hiszen ti holnap utaztok!

OROSZY.

Ma, öregem, ma. Már egge van.

Őz
Kamillához megy.

Most megint nem látunk bennete-
ket egy esztendeig. *Kezet csókol.* Isten
veletek! *Kezet fog Oroszyval.*

HARMADIK FELVONÁS.

LISZKA.

Gyere már!

Őz.

Megint sietsz? *Elmegy a nyíláson
Liszkával.*

ELSŐ RUHATÁROSNŐ

*belép jobbról Oroszy bundájával és
cilinderével és a jobbszélen vár.*

LISZKA

távozóban.

Miklós!

MIKLÓS.

*Kezét csókolom. Meghajol Kamilla
felé. Kamilla nem veszi észre.*

OROSZY.

Miklós köszönt, fiam. Szervusz Mik-
lós.

KAMILLA

némán fejet hajt.

MIKLÓS
Oroszyhoz:

Szervusz. *A nyílásban. Jövök. El balra a függöny mögött.*

ELSŐ RUHATÁROSNŐ
most ráadja Oroszyra a bundát.
Messziről keservesen szól a csárdás,
vigan a nevetés, kurjantgatás.

HARMADIK RUHATÁROSNŐ
balról belép és lassan öltözteti a mozdu-
latlan, megtört Kamillát a hosszú fehér
belépőbe és a fehér shawlba.

OROSZY
átmegy hozzá a balszélre és segít neki.
Ezalatt a jobbszálon halkán beszélnek.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ
Ez mutatta meg a gyémántot.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ
aki közben besompolygott.
Milyen sáppadt.

HARMADIK FELVONÁS.

Kis szünet.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Lecsukja a szemét.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Milyen szerencse . . . de a nevit se mondta meg.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ.

Szegény embernek nincs ilyen szerencséje . . .

Kis szünet.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ.

Milyen fehér. Mint egy halott.

A toalett kész. Harmadik ruhatárosnő a balszélre húzódik. Első és Második egészen a jobbszélre. Oroszy a karját nyújtja Kamillának. Elindulnak.

ELSŐ RUHATÁROSNŐ

alig hallhatóan súgva.

Mint egy szobor, olyan . . .

*Meghajolnak. Oroszy és Kamilla
némán megy a nyílás felé, Kamilla
magasra tartott fejjel, félig lehunyt
szemmel, megsemmisülve, merev-fehéren*

HARMADIK RUHATÁROSNŐ

súgva.

Milyen hideg volt a keze.

MÁSODIK RUHATÁROSNŐ

halkan titokzatosan.

Mint egy szép fehér halott . . .
Oroszy és Kamilla kilép a nyíláson.

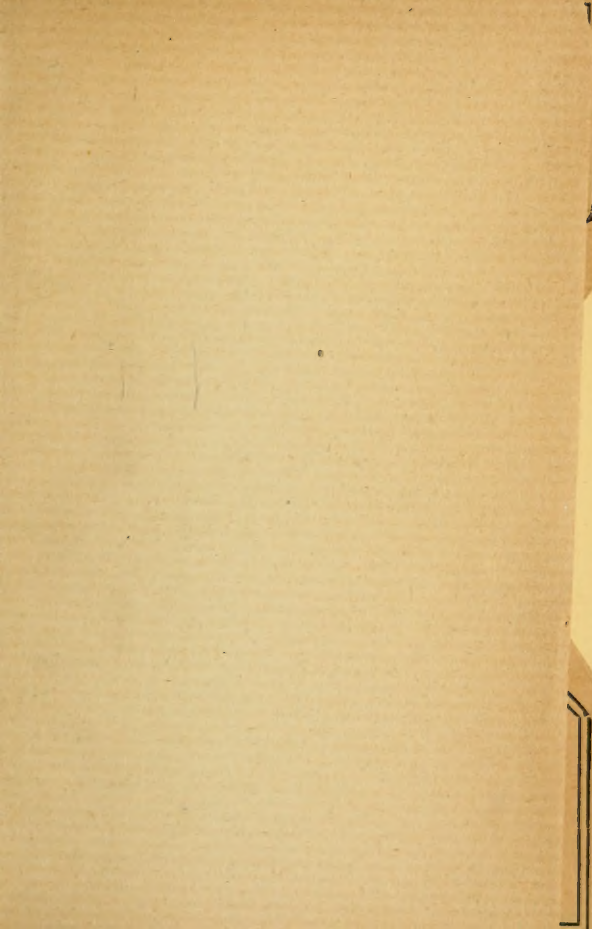
PORTÁS HANGJA

lenn, távol.

Fiáker!

*A csárdás vadúl és fájdalmasan
tombol messziről. A táncolók nevetnek.
Reggel van.*

FÜGGÖNY.

610095

Molnár, Ferenc
Farsang.

LaEur
M7276fars

UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

